

NARVA-JÕESUU

ARENGUKAVA KUNI 2025

EELARVESTRATEEGIA 2021-2024

Narva-Jõesuu – Sinimäe 2018

1. Sissejuhatus	3
2. Lühülevaade Narva-Jõesuu olukorrast, tendidest ja probleemidest	4
Narva-Jõesuu visioon	6
3. Narva-Jõesuu arengukava 2025 strateegilised väljakutsed ja tegevused	7
I Ettevõtluskoostöö	7
II Tondilosside kordategemine, planeeringud, heakord ja metsa kaitse	10
III Elanikkonna juurdekasvatamine	12
IV Haridus ja lapsed	13
V Hoolekanne ja sotsiaaltöö: heaolu ja teenuste tagamine.....	14
VI Taristu.....	15
4. Eelarvestrateegia 2021-2024	17
4.1. Eesti toimekeskkonna ülevaade	17
4.2. Narva-Jõesuu linna põhitegevuse prognoos	19
4.3. Investeerimis –ja finantseerimistegevus.....	31
4.4. Arvestusüksus ja finantsdistsipliin.....	33
LISAD	40
NARVA-JÕESUU LINNA ARENGUKAVA LISA 1: TOIMEKESKKONNA ANALÜÜS	41
1. Linna paiknemine ja asustus	42
2. Rahvastik	42
3. Elukeskkond	46
4. Avalikud teenused.....	49
5. Kultuur, sport ja vaba aeg	52
6. Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid	53
7. Ettevõtlus ja turism	53
EELARVESTRAATEEGIA TABELID LISA 2	55

1. Sissejuhatus

Narva-Jõesuu linna arengukava ja eelarvestrateegia määratlevad omavalitsuse tegevussuunad, eelistused, eesmärgid ja rahastuse. Narva-Jõesuu linna ja Vaivara valla ühinemisel ning Viivikonna ja Sirgala sundliitmisega tekkinud omavalitsusel on vaja ennekõike kokku kasvada: so. ühildada senised adminkultuurid ja kogukondlikud tavad. Seetõttu võeti uue ja ühise arengukava koostamist teha väga põhjalikult ja laia osaliste ringiga.

Arengukava ja eelarvestrateegia koostati 2018. aasta aprillist alates. Mais-juunis toimusid laiendatud volikogu komisjonide koosolekud, ümarlauad ettevõtjatega ja piirkondlikud rahvakoosolekud, kus kokku osales 259 inimest: tõstatati probleemid ning sõnastati valdkondlikud eesmärgid ja tegevused. 19.-20. juunil korraldati Voorel laiapõhjaline seminar, kus linna tulevikuvisioni ja eesmärgid arutati üheskoos volikogu ja allasutuste töötajatega. Sõna sekka said öelda kõik linnaelanikud: korraldati elanike küsitlus, millele oli võimalik vastata nii veebipõhiselt kui ka (e-)kirja teel. Osalus oli taas aktiivne: vastajaid oli 61, kes esitasid 238 ettepanekut. Elanike ettepanekud koondati ja süstematiseeriti temade lõikes ja hinnati, kas need lahendused:

1. on juba olemas,
2. on juba teostamisel ja objektid valmivad 2018. aastal,
3. võetakse teha ning ettepanekud on suurema lahenduse osa, mistõttu need vajavad suuri investeeringuid ja erikokkuleppeid riigi ja ettevõtjatega,
4. ei ole otstarbekas arengukavasse lülitada ja miks.

Olulisemad otsused langetas arengukava ja eelarvestrateegia koostamiseks moodustatud juhtrühm, kuhu kuulusid arengukava koostamise üldjuht Veikko Luhala (volikogu esimees), juhtrühma esimees Maksim Iljin (linnapea), liikmed Aare Objartel (volikogu arengu- ja ettevõtluskomisjoni esimees), Heiki Luts (volikogu aseesimees), Inge Muškina (volikogu

aseesimees), Aleksandr Pahhomov (siseaudiitor), Raim Sarv (aselinnapea arenduse alal), Mati Männisalu (aselinnapea majanduse alal), Kädi Koppe (sotsiaalosakonna juhataja), Anžela Jakutova (rahandusosakonna juhataja), koordinaator Angelina Liiv (arendusspetsialist). Juhtrühma koosolekud toimusid 2. mail, 7. juunil, 28. juunil, 30. juulil ja 15. augustil. Kõik koosolekud protokolliti ja salvestati. Paralleelselt koostati rahvastiku ja sotsiaalmajandusliku keskkonna andmepõhine ülevaade ja eelarvestrateegia alused. Arengukava aitasid kokku panna konsultandid Mihkel Laan ja Garri Raagmaa, eelarvestrateegia koostas Hannes Orgse.

Dokument koosneb neljast osast. Esimene osa annab statistika ja töögruppide arutelude põhise lühiülevaade peamistest arengueeldustest ja väljakutsetest. Järgneb visioon, mis esitab narvajõesuukate nägemuse oma kodulinna tulevikust. Strateegiaosa esitab arengusuunad ja eesmärgid. Neljas osa on eelarvestrateegia tekstiline osa. Põhjalikum statistikaülevaade ja

eelarvetabelid andmetabelid on esitatud lisas. Arengukava käigus tekkinud dokumendid nii nagu ka kohtumiste protokollid asuvad Narva-Jõesuu kodulehel arengukava rubriigis.

2. Lühülevaade Narva-Jõesuu olukorrast, trendidest ja probleemidest

Ligi 5 000 (elas rahvastikuregistri andmetel 2020. aasta alguse seisuga 4598 inimest) elanikuga Narva-Jõesuu linn (NJ) asub Kirde-Eestis Ida-Viru maakonnas. Naaberomavalitsused on läänes Sillamäe linn ja Toila vald ning lõunas Alutaguse vald. Põhjas piirneb linn Soome lahe rannikuga, idas Narva jõe ja Vene Föderatsiooniga. NJ kaugus Tallinnast on u 205 km, Tartust u 175 km ja St Peterburist u 170 km. **Narva-Jõesuu linn moodustus 2017. aastal toimunud haldusreformiga Narva-Jõesuu linna (u 2 900 elanikku) ja Vaivara valla (u 1900 elanikku) ühinemisel.**

Maailmalinn Peterburi ja selle lähitagamaa 7 miljonit elanikku on NJ lähemal kui 600 tuhandene Harjumaa. Narva-Jõesuu piirneb Eesti kolmanda linna Narvaga ja teisedki suured Ida-Virumaa tööstuskeskused on lähedal. Kuna eeslinnastumine jätkub ja elatustase kasvab, siis loob see head eeldused elanike juurde saamiseks – inimesed soovivad ja saavad elada ja puhata paremas keskkonnas. **Viimasel viiel aastal ongi Narva-Jõesuu elanikkond kasvanud ja toimuvat rändepööret arvestades peaks see jätkuma.** Narva-Jõesuu lähistel Narva linnale kuuluvatel suvilaaladel on üha enam püsielanikke, kes soovivad teenuseid lähikonnast, mistõttu Narva-Jõesuu vajab täiendavaid kaubanduspindu, sh. ka paljude elanike poolt nõutud turgu, mis annaks juurde ka koha miljöole, ja teisi teenuseid.

2018. aasta aprillis oli Maksu- ja Tolliameti andmetel Narva-Jõesuu linnas kokku registreeritud ligi 400 ettevõtet, neist tegutsevad ehk töötajate või käibega 119 ettevõtet ning neist omakorda töötajatega 97 ettevõtet. Kokku oli linna ettevõtetes ca 1700 töökohta. Kõige enam ettevõtteid tegutses kaubanduses. Samas elektrienergiaga varustamise valdkonnas töötas ligi pool töötajatest (u 830). Majutuse ja toitlustuse 15 ettevõtet andsid tööd u 260-le ja avalikus halduses töötas ligi 220 inimest. Palgad võrreldes Eesti keskmiste palkadega olid tegevusalati üldjuhul oluliselt madalamad, mistõttu võib eeldada palkade ja vastavalt tulumaksu laekumiste kasvu.

Põhjamaade Rivieraks nimetatud Narva-Jõesuus on ajalooline spaa-traditsioon ja tugevad turismiettevõtted: Narva-Jõesuu Sanatoorium, Meresuu Spa & Hotel, Noorus Spa Hotel ja Liivarand SPA Hotel. Turismi arendamise eeldusteks on linna looduslik keskkond (liivarand, männimets), traditsioonid ja Peterburi linna lähedus. Siin on Eesti pikim liivane mererand, palju arendatavat maad ja võimalusi saada nii uusi turismiettevõtteid kui ka osikuid-suvikuid (osa- ja suveelanikke). Euroopa ja Eesti elanikkonna vananemine loob juurde nõudlust nii tervisedendusele kui ka tööturul taandujate elamusalade laienemisele. Seni on piirkonna suurim maaomanik Vabariigi Valitsus, mis seab maatehingute võimatuse või kohmakusega piirangud investeringute saamisel. NJ evib seega olulist potentsiaali täiendava jõuka elanikkonna ja ka osikute-suvikute juurde saamisel. Läbi tuleb mõelda aga nende registreerimise ja maksustamise teemad.

Narva-Jõesuu **suurimaks väljakutseks, aga samas ka võimaluseks on suhted piirkonna suurettevõtete, ennekõike Eesti Energiaga**, kes soovib laiendada põlevkiviõlitootmist (samas toimub kaevandustasude vähenemine kuna kaevandamine liigub Alutaguse valda, ehkki saastamine jätkub NJ territooriumil). Eesti energia tegevusega kaasnevad ühelt poolt keskkonnariskid ja -saaste, mille eest vahetult mõjutatud Narva-Jõesuu elanikud peaksid saama õiglast kompensatsiooni, kuid samas luuakse ka uusi heapalgalisi töökohti, millega on Narva-Jõesuu võimalik saada uusi maksumaksjaid. Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) on teine Tallinnast juhitud asutus, mille tegevusel on olnud linna lähistel lageraideid tehes väga negatiivne mõju NJle. RMKga koostöös metsa säästlikult majandades ja võiks Narva-Jõesuu elukeskkond just arvestades matkaraadade jm taristu rajamist oluliselt paremaks saada. See on oluline hoida nimetatud ettevõtete-asutustega pidevat kontakti ning otsida osapooltele parimaid lahendusi.

NJ lasteaedades oli 2019/2020 õppeaastal 8 rühma 119 lapsega. Narva-Jõesuu kooli õpilaste arv on püsinud stabiilselt 130-140 õpilase vahel. Sinimäe põhikooli õpilaste arv viie aastaga enam kui kahekordistunud ning 17/18 õppeaastal oli õpilasi juba 93. **Tulenevalt NJ haridusasutuste heast mainest on lasteaialaste ja nooremate kooliklasside õpilaste arv tugevalt mõjutatud naaberomavalitsustest käivate laste tõttu.** Näeme väljakutsena omavalitsuses võimaluste avardamine. Lisaks on vaja lastega perede sisserännet täiendavat soodustada, et tagada

haridusasutuste jätkusuutlikkust. Sinimäe kooli ehituslik olukord on hea. Narva-Jõesuu kooli ehituslik olukord on aga kasin, hooned on tänaseks peaaegu 100% amortiseerunud, projekteeritud tänastesse oludesse mittesobiva mahuga ning siitlulenevalt ebamõistlikult suure energia tarbimisega. Jätkuvaks väljakutseks on noorte haritud õpetajate kaasamine ja huvihariduse ja huvitegevuste võimaluste kvalitatiivne ja kvantitatiivne laiendamine. Täiendavaid investeeringuid on vaja teha spordirajatistesse.

NJ uueks suureks väljakutseks on Viivikonna ja Sirgala asulate sundliitmine. Kunagised küllalt suured karjääriasulad on kahanenud vastavalt 58 ja 52 elaniku juurde, enamik maju on hüljatud ja taristu täielikult amortiseerunud. Nimetud asulate tuleviku jaoks on vajalik kompleksse sealsete elanikega läbi arutatud arenguplaani koostamine, mille teostamise ilmseks eelduseks on Vabariigi Valitsuse osalus.

NJ taristu on valdavalt heas korras. NJ linna vee- ja kanalisatsioonitaristut haldab AS Narva vesi. Vajalikud on veel täiendavate trasside rajamine nii nagu ka NJ teiste asulate trasside, aga ka üldine sadeveekanaliseerimine, drenaaži ja eesvoolude korrastamine. NJ linna kaugküttepiirkonnas on teenusepakkuja AS Adven, rajamisel on puiduhakke kaugküttekatlamaja, millega liitub ka Narva-Jõesuu Sanatoorium. Olgina ja Sinimäe ja teiste asulate vee- ja soojateenust korraldab NJ kuuluv kommunaalettevõtte Vaiko AS. NJ linna liiklus- ja parkimisskeem, aga ka kõnniteede võrgustik vajab pärast kergliiklusteede olulist lisandumist uuendamist. Koostöös spaadega on teemaks promenaadi laiendamise ja rannaala keskkonna üldine parendamine. NJ külades vajavad jooksvat uuendamist ja rajamist külakeskused. Erinevate fondide toel peaks arenema ka sadamad ja lennuväli.

Narva-Jõesuu visioon

Narva jõe suudme- ja rannaala rahvas räägib kahes keeles, nooremad ka juba kolmes keeles. Narvajõesuulane armastab oma kodu. Olgu see siis maja ja korter suvituslinnakeses või rannalähedases põllu- ja metsakülas. Kodu peab olema ilus ja selle ümbrus puhas ja looduslähedane. Kodust ei ole kaugel käia tööle Narva, Sillamäele või ka mujale. Narvajõesuulane on lahke – võõrustab hääl meelel külalisi Narvast ja Piiterist, Tallinnast ja Helsingist. Rahvast võiks juurdegi tulla: uusi spaasid, villasid ja pansionaate passib kenasti mändide vahele rajada. Siis saaks linnarahvas ka rohkem ja paremaid teenuseid. Nii et kuuldused Narva-Jõesuu ilust ja siinse rahva lahkusest võiks kaugemalegi kajada. 😊😊😊

3. Narva-Jõesuu arengukava 2025 strateegilised väljakutsed ja tegevused

Järgnev strateegiapeatükk võtab kokku Narva-Jõesuu (NJ) elanike küsitluse, volikogu komisjonides avalikel koosolekutel, ümarlaudadel tõstatatud ning Voore seminaril ja juhtrühmas täiendatud ja korduvalt läbi arutatud teemad. Peatüki struktuur põhineb juhtgrupis valitud kuuel **strateegilisel valdkonnal** (I-VI), milliste lõikes määratleti:

1. strateegilised väljakutsed – peaesmärgid, mida saavutada ja mille teostuseks valiti

1.1. tegevussuunad ja nende raames teostatavad

1.1.1. tegevused, millest moodustub konkreetne tegevuskava.

Osad tegevused on juba koosolekutel välja pakutud, ehkki need vajavad olulist täpsustamist ja läbiarutamist, osad tuleb linnaametnikel veel konkretiseerida. Omavalitsuste koostöös tehtav peaks leidma kajastuse ka **maakonnastrateegias (ja on markeeritud punakaspruunilt)**. **Riiklikult tõstatavad teemad on antud lilla värviga. Üldplaneeringu teemad on esile tõstetud rohelisega ja meedias kõlada võivad teemad sinisega.**

I Ettevõtluskoostöö

Arvestades Narva-Jõesuu ja lähipiirkonna (suur)ettevõtteid, loodus- ja inimressursse on Narva-Jõesuu arvestatavad eeldused kaasata investoreid loomaks uusi töökohti ja parandamaks elukeskkonda. Sealjuures saab Narva-Jõesuu ettevõtluspoliitika ja vastava suhtekorralduse jagada kolme suunda:

- 1) loodusressursse valdavad ja töötlevad suurettevõtted ja riigiasutused, milliste Tallinna kontorite tegevust tuleb kohalikul kogukonnal ohjata;
- 2) spaad jt. suured turismiettevõtted ning kinnisvarainvestorid, kelle tegevuseks tuleb Narva-Jõesuu luua uusi võimalusi;
- 3) väikeettevõtted, keda on vaja tööhõive ja elukeskkonda rikastavate teenuste loomiseks ja kes vajavad tekkeks ja esmaseks laienemiseks avaliku sektori tuge.

1. Õiglane hüvitis saaste ja keskkonnavõimaliteedi halvendamise ja mainekahjude eest

Eesti Energia (EE) kaevandustegevus ja kavad rajada uusi õlitehaseid loob piirkonnas lisasaasteallikaid ja keskkonnariske. Suurtööstuste laienemisega kaasnev piirkonna mainekahjustumine on probleemiks ka nende ettevõtetele endile kui soovitakse saada vajalikke töötajaid. Seega on vajalikud kompenseerivad meetmed, mis suunaks osa EE kasumist Narva-Jõesuu jt Ida-Virumaa omavalitsuste keskkonna- ja mainekahjude heastamiseks.

- 1.1. **Lülitada kaevandus- ja saastetasude teema Ida-Viru maakonnastrateegiasse**, et kõik siinsed omavalitsused käituksid läbirääkimistel õlitehaste jt suurte saastavate tootmisüksuste rajamisel ühiselt ja ühtselt.
- 1.2. Teha ettepanekud ressursimaksu ümberjaotamiseks lähtuvalt saastekoormuse tekitamisest (Narva karjääri kaevandusala liigub Narva-Jõesuu alalt välja, kuid EE peamised saastavad üksused on just Narva-Jõesuu territooriumil).
- 1.3. Taotleda visuaalse reostuse kompenseerimist räämas tootmishoonete ja rekultiveerimata kaevandusalade eest.

2. Eraarendajatele täiendavate võimaluste loomine

Narva-Jõesuu territooriumi ettevõtete töötajad elavad valdavalt Narvas. Piirkonda kõrgemapalgaliste lisandumisega tuleb juurde ka neid, kes soovivad kolida elamutesse. Elanikkonna vananemisega kasvab järgmisel kahekümnel aastal kordades nõudlus suurlinnade eakate elanike elamute, pansionaatide ja hooldekoduse järele. 300 km raadiuse suurlinnaregioonides (Peterburis, Helsingis, Tallinnas ja Riias, kus elanikke kokku üle 10 miljoni) kasvab eakate arv ca miljoni võrra. Sealjuures on arendajate poolt selgelt eelistatud hea (loodus)keskkonna ja juba „sissetöötatud“ rikkalike teenustega piirkonnad, kellega, näiteks Lääne-Eesti linnadega, ollakse ka ilmses konkurents.

- 2.1. Eramaaomanikega koostöös investeringuvõimaluste pakkumine:
  - 2.1.1. Olgina ja Narva vahelise elamuala pakkumine arenduseks EE töötajaile;
  - 2.1.2. Eksklusiivsete eramualade rajamine (valgekraedele) 2021;
  - 2.1.3. Pansionaatide arendusplaan 2023+;
  - 2.1.4. Eraldi elurajoon(id)eakatele 2023+;
  - 2.1.5. Veebiturundus;
  - 2.1.6. Kinnisvaramessidel osalemine.
- 2.2. Tööstuspargi (endise Vaivara territooriumil) arendamine koostöös ettevõtjaga.
- 2.3. Omavalitsuse munitsipaalmaa omandamise ja selle arendamise ning eraomanikele müügi võimaldamise teema lisamine Ida-Viru maakonnastrateegiasse, tõstatada teema taas Eesti Linnade ja Valdade Liidus.

3. Kuurordi atraktiivsuse kasvatamine

Narva-Jõesuud tuntakse kuurordina. Keegi ei tule Narva-Jõesuusse ainult hotelli magama – ennekõike paelub sinne miljöö. Nüüd, mil spaad on jalad alla saanud, on vajalik linna koordineeriv, ennekõike maakasutust, keskkonda ja Narva-Jõesuu identiteeti kujundav tegevus. Eraettevõtjate osalusel on ilmselt võimalik arvestatavate EAS ja KIK investeringutoetuse taotluste koostamine.

- 3.1. Rannaala väljaarendamine (sisend maakonna strateegiasse):
  - 3.1.1. Maakasutuse tsoneeringu koostamine erinevatele sihtgruppidele;
  - 3.1.2. Uue üldplaneeringu koostamine;
  - 3.1.3. Suvelava ehitus;
  - 3.1.4. Avaliku aastaringse käimla rajamine;
  - 3.1.5. Muuli ehitamine;
  - 3.1.6. Jõeäärse ala väljaarendamine (üldplaneeringu teema);
  - 3.1.7. Sõtke jõe puhkeala väljaarendamise II etapi elluviimine.
- 3.2. Turismimagneti loomine erainvesteeringuna:
  - 3.2.1. Era tuuminvestori leidmine;
- 3.3. Videokaamerate paigaldamine avaliku ruumi turvamiseks.
- 3.4. Osalemine Ida-Virumaa turismiklastri töös.
- 3.5. Kuursaali kui Narva-Jõesuu sümboli renoveerimine:
- 3.6. Väikesadamate ja slippide rajamine:
  - 3.6.1. Väikesadamate võrgustiku arendamine nii põhjarannikul kui Peipsil;
  - 3.6.2. Narva-Jõesuu linna sadama ümbritseva territooriumi korrastamine ja rekonstrueerimine;

- 3.6.3. Viilhalli (paadikuuri) territooriumi heakorrastus, juurdepääs jõe, kanalite puhastus ja slippi rajamine;
- 3.6.4. Narva-Jõesuu kaurisadama ehitus;
- 3.6.5. Kalameeste küla loomine;
- 3.6.6. Kalakeskuse (kalatoodete müük) ehitamine;
- 3.6.7. Lustilaevaühenduse tagamine Narva - Narva-Jõesuu ja Toila vahel.
- 3.7. Terviseradade, kergliiklusteede ja infrastruktuuri arendamine:
  - 3.7.1. Sinimäele Põrguaugumäele valgustuse rajamine, jooksu- ja suusaradade väljaarendamine;
  - 3.7.2. Narva-Jõesuu linna kergliiklusteede projekteerimine ja rajamine, 2. etapp (Vabaduse tn, L. Koidula tn kuni lõpp-peatuseni);
  - 3.7.3. Narva-Jõesuu linna kergliiklusteede projekteerimine ja rajamine, 3. etapp (L. Koidula tn kuni Šiškini männini);
  - 3.7.4. Narva-Jõesuu linna 4. etapi (Metsa tn, Kungla tn, Raja tn, Auga tn) kergliiklusteede valgustussüsteemi rajamine;
  - 3.7.5. Uues üldplaneeringus täpsustada kogu terviseradade ja kergliiklusteede võrgustikku;
  - 3.7.6. Vabaduse ja Lydia Koidula tänavate kapitaalremont;
  - 3.7.7. Sillamäe-Vaivara raudteejaama kergliiklustee rajamine ja rongiliikluse kasutamise võimaldamine- projekteerimine;
  - 3.7.8. Narva-Jõesuu linnas tankla ehitamine;
  - 3.7.9. Narva-Jõesuu linnas autopesula rajamine;
  - 3.7.10. Suur-Lootsi 1 ja 1d detailplaneeringuga kaetud ala arendamine;
  - 3.7.11. Vaivara viadukti taastamine;
  - 3.7.12. Olemasoleva rannapromenaadi valgustussüsteemi ehitamine;
  - 3.7.13. Rannapromenaadi pikendamine;
  - 3.7.14. Jaan Poska tänava kapitaalremont.
- 3.8. Turismiettevõtete, osikute ja suvikute osalemine rannaala arendamisel ja korrastamisel:
  - 3.8.1. Läbirääkimised ettevõtjatega rannaala arenduse teemal;
  - 3.8.2. Kampaania korraldamine rannaala arenduse eesmärkide selgitamiseks;
  - 3.8.3. Turismimaksu kehtestamine nt. 2€ inimese ööbimiselt (eeldab seaduste muutmist);
  - 3.8.4. Maksimaalse maamaksumäära kehtestamine mitteresidentidele (eeldab seaduste muutmist).

4. Teadliku kohaturunduse teostamine koostöös ettevõtetega

Narva-Jõesuu maine on Eestis seni kahetine. Ettevõtted turundavad end eraldi, mistõttu ressursid killustub ja kampaaniad ei ole tõhusad.

- 4.1. Narva-Jõesuu maine- ja turunduskava loomine koostöös ettevõtjatega (sh muuseumide turundus, turismikaardid ja –trükised, linna reklaam sihtturgudel).
- 4.2. Kultuurse kuurordi programmi ellukutsumine koostöös sündmuste korraldajatega.
- 4.3. Kaasajastatud kultuurimeemide tootmine nii Eesti kui ka Peterburi publikule:
  - 4.3.1. Ajaloolised isikud: Šiškini mänd ja kolm karu, Severjanini lood;
  - 4.3.2. Vene aristokraatia lood;
  - 4.3.3. Narva-Jõesuu oma loo väljatöötamine;
  - 4.3.4. Militaarajaloo toote väljatöötamine;
  - 4.3.5. Ajaloolis-kultuuriliste marsruutide väljatöötamine.

- 4.4. Muuseumide kordategemine ja laiendamine:
  - 4.4.1. Narva-Jõesuu muuseum viia üle uuele pinnale (Kursaal?);
  - 4.4.2. Sinimäe muuseumi laiendamine sõjatehnika eksponeerimiseks;
  - 4.4.3. Ühise sihtasutuse loomine (Narva-Jõesuu, Sinimäe ja Sillamäe) koos muuseumide arendamise kontseptsiooni väljatöötamisega.
- 4.5. Keskne mainekujundus:
  - 4.5.1. Linna uue veebi koostamine;
  - 4.5.2. *Outdoor* meedia koordineerimine.
- 4.6. Sinimäe uue vaatetorni ehitamine (koostöös ettevõtjate ja KIKiga).
- 4.7. Pargimäe heakorrastus;
- 4.8. Lennujaama arendamine MTÜ poolt.

5. Elanikele vajalike teenuste lisamine

Elanike seas üks nõutumaid teemasid oli turg, aga ka kaupluste valiku ja tankla rajamine. Linnavalitsus on seda mitmel korral pakkunud eraettevõtjatele võimalust turgu pidada, kuid see ei ole seni teostunud. Narva-Jõesuu elanike ja talu-kalameeste huvides on ilma vahendajateta kaubelda piima, kala, juurikate ja teiste saadustega. Turud elavdavad linnakeskusi ja on kõikjal Euroopas naasmas linnakeskkonda. Eestis on mitu turgu ja laata tekkinud kodanike initsiatiivina.

- 5.1. Avaturu käivitamine:
  - 5.1.1. Kauplemiskoha ja -korra määramine;
  - 5.1.2. Elementaarse turuinventaari soetamine;
  - 5.1.3. Turukupja (ettevõtte või MTÜ, kes korraldab turu tegevust) konkurss ja rakendamine;
  - 5.1.4. Kala-liha külmllettide lisamine;
  - 5.1.5. Käivitada turu rajamise avalik arutelu (kohaliku lehes ja veebis).
- 5.2. Tavandimaja ja krematooriumi ehitamine.
- 5.3. Raamatukogu renoveerimine või üleviimine teistesse ruumidesse, et kasutada linna ruume maksimaalselt.

II Tondilosside kordategemine, planeeringud, heakord ja metsa kaitse

Suvituslinnas on heakord esmase tähtsusega, mistõttu räämas objektide korrastamisele tuleb pöörata erilist tähelepanu. Samas on see ka täiendav argument omavalitsuse poolt karmimate regulatsioonide kehtestamisel.

6. Tondilossid korda!

Narva-Jõesuu kahetise maine põhjustavad olulisel määral kasutamata ja lagunened hooned. Need peavad korda saama!

- 6.1. Tondilosside kordategemiseks erinevate meetoditega tegevuskava koostamine:
  - 6.1.1. Kaardistus;
  - 6.1.2. Suhtlus omanikega, elanikega;
  - 6.1.3. Tagasi-väljaost;
  - 6.1.4. Omanike mõjutamine läbi koostöö;
  - 6.1.5. **Tegevuskava lisamine maakonnanstrateegiasse.**
- 6.2. Seikluspark-seiklusraja rajamine linnas
- 6.3. **Esitada avalik üleskutse koostööle tondilosside omanikele:**

- 6.3.1. Alustada veebis ja Narva-Jõesuu oma lehes (nõ. omade vahel ja positiivses võtmes) omanikke teavitades diskussioon „Et mis seal võiks olla“;
- 6.3.2. Kutsete saatmine võimalikele partneritele, kes võiks huvitatud olla kasutusest väljas olevate hoonete arendamisest.

7. Viivikonna ja Sirgala riikliku restruktureerimiskava koostamine

Viivikonna ja Sirgala (V&S) sundliideti Vabariigi Valitsuse otsusega NJga. Kohtla-Järve varasemate linnaosade enamuse maju on pärast karjäärade sulgemist hüljatud. Kahes asulas on elama jäänud veel sadakond inimest. Ilmselt ei ole nende asulate taastamine varasemal kujul reaalne ega otstarbekas. Narva-Jõesuu eelarves ei ole vahendeid, et varasemate aastakümnete taristuvajakut leevendada, mistõttu õiglase oleks siin lahendus leida keskvalitsuse finantseeritava programmi raames.

- 7.1. Ülevaate koostamine V&S elanikest, hoonetest, teenustest.
- 7.2. Tegevusplaani koostamine:
  - 7.2.1. Osa elanike äratoomine NJSse, Olginasse?
  - 7.2.2. Viivikonna-Sirgala inimeste asenduspiindade rajamine?
  - 7.2.3. Viivikonna keskosa renoveerimine?
  - 7.2.4. Cinevilla – IV filmifondi tegevuse võimalik rakendamine V&Ss ühe ideena?
- 7.3. Vee- ja kanalisatsiooni väljaaarendamine.
- 7.4. Tänavavalgustuse uuendamine.
- 7.5. Teede ja tänavate remontimine ja tolmuwabaks muutmine.
- 7.6. Lagunenud hoonete lammutamine.
- 7.7. **Lisada V&S tegevuskava koostamine ja rakendamine Ida-Virumaa strateegiasse.**

8. Jäätmekäitluse ja prügikogumise korrastamine

Narva-Jõesuu probleemiks on olnud metsaaluste prügistamine nii oma elanike kui eriti just Peterburi suvitajate poolt, kes ei ole Eesti reeglitest teadlikud. Korraldatud jäätmevedu käivitub 2018. Omaette teema, mida mitu linnakodanikku tõstatas, on lemmikloomade kalmistu - seni maetakse lemmikuid metsa või kodusse. Et ka Narvas ja Sillamäel teadaolevalt lemmikloomade kalmistut ei ole, võiks see anda täiendava põhjuse Narva-Jõesuu külastamiseks hooajaväliselt.

- 8.1. Elanike ja külaliste koolitamine kampaaniatega.
- 8.2. Lemmikloomade kalmistu rajamine.
- 8.3. Koerte jalutusplats, urnid.
- 8.4. Jäätmekava koostamine.
- 8.5. Jäätmete kogumispunkti-jaama rajamine.
- 8.6. Kompostväljaku rajamine.
- 8.7. Kodutute loomade varjupaik eraoperaatori poolt.

9. Mets ja pargid korda

Narva-Jõesuu pargid on võsastunud. Samas teostab RMK linnalähises metsas lageraideid, mis ei ole suvituslinna vahetus läheduses kohased.

- 9.1. **Narva-Jõesuu parkide korrastamise tegevuskava koostamine ja Ida-Virumaa strateegiasse:**
  - 9.1.1. Narva-Jõesuu lastepargi rajamine;

- 9.1.2. Kuursaali pargi (Hele ja Pime park) korrastamine;
  - 9.1.3. Tšaikovski lehtla rekonstrueerimine;
  - 9.1.4. Tänavaaäärsete metsaalade korrastamine.
- 9.2. Riigimets võtta kohaliku kaitse alla.

10. Uue üldplaneeringu koostamine

Narva-Jõesuu kui ühinenud omavalitsus peab koostama uue ühinemisjärgse üldplaneeringu ning fokuseerida see investorite kaasamisele.

- 10.1. Olemasolevad ja lisanduvad elamurajoonide detailplaneeringud määratleda eri sihtgruppidele.
- 10.2. Heakskiidetud detailplaneeringud reklaamida investoritele koostöös maaomanikega.

III Elanikkonna juurdekasvatamine

Elaniketa pole omavalitsust. Registris olevate elanike arvust sõltub olulisel määral KOV tulubaas. Kasvava elanikkonnaga KOVides on perspektiivi ja neisse tehakse meelsamini investeringuid. Elanikkonna kasvatamine on strateegiline küsimus. Sellega seotud tegevused saab jagada lühi- ja pikavaatelisteks.

11. Elanike linnas aadressiga registreerimine

Elanike registreerimisega aga on eriti kiire, sest aasta lõpus kustutatakse aadressita elanikud registrist.

- 11.1. Kampaania korraldamine, et aadressita elanikud end Narva-Jõesuu registreeriks.

12. Pikaajalised elanikkonna kasvatamise meetmed

Üldjuhul tehakse elama asumise otsus erinevaid tegureid (nagu hind, miljöö, kaugus töökohast ja teenustest) arvestades, aga see sõltub olulisel määral inimese elukaarest. Et Ida-Virumaa elanikkond vananeb eriti kiiresti, siis suureneb ka head ja rahulikku elukeskkonda väärtustavate elanike osakaal. Rida elamisväärset soodustavaid meetmeid (uusarendused, paremad teenused, parem keskkond) kajastati juba eelmistes osades. Narva-Jõesuu on juba populaarne elamise ja puhkamise sihtkoht, mistõttu kinnisvara on siin oluliselt kallim.

- 12.1. Narva-Jõesuu korterituru mõjutamine täiendavate avalike rendipindade pakkumisega, et Narva-Jõesuu hindu langetada.
- 12.2. Töö imidžiga: maine parandamine (vt ka koostöö ettevõtjatega p. 4):
  - 12.2.1. Brändisündmuste pakkumine;
  - 12.2.2. Elanikkonna kasvatamise ja käitumisharjumuste muutmiseks olulise info edastamiseks kohapeal elavate meediainimeste potentsiaali kasutamine.
- 12.3. Eesti- ja vene keelekeskkonna arendamine, kus võib mõlemaga ja lisaks veel ka inglise keelega hakkama saada:
- 12.4. Külaplatside korrastamine ja uute loomine (LEADERist):
  - 12.4.1. Soldina;
  - 12.4.2. Vaivara.

IV Haridus ja lapsed

Narva-Jõesuu kooliealiste laste arv on hakanud taas mõnevõrra kasvama, seda ennekõike Sinimäel, mis tagab koolide ja lasteaedade stabiilse arengu. Narva-Jõesuu linnas on vajadus alus- ja põhihariduse uuenduse järele. Tuleb kaaluda ka süvendatud eesti keele õppega progümnaasiumi astme loomist, mis võimaldaks põhikooli lõpetanutel jätkata õpinguid gümnaasiumi astmes. Peamiseks probleemiks on väljaspool omavalitsust Narva-Jõesuu kooli õpetama tulla soovivate spetsialistide elamispindade nappus ja noorte haritud õpetajate ja erialaspetsialistide nappus. Omaette teema on ka laste transport, seda eriti huvihariduse tagamisel.

13. Õpetajaid ja tugispetsialiste tuleb juurde saada

Narva-Jõesuu haridusvaldkonna peamine probleem on (noorte) õpetajate ja erialaspetsialistide vähesus. Noortele ei ole pakkuda vabu heas seisukorras üürikortereid ja nii kinnisvara kui ka rendipinnad on noorele spetsialistile liiga kallid.

- 13.1. Vajaduse ja võimaluste väljaselgitamine:
  - 13.1.1. Koostada ülevaade vajaminevatest õpetajatest ja spetsialistidest;
  - 13.1.2. Koostada ülevaade Narva-Jõesuust pärit noortest, kes õpivad ülikoolides;
  - 13.1.3. Selgitada ennekõike spetsialistide ja huviõpetajate olemasolu Sillamäel ja Narvas, keda saaks palgata osaajaga.
- 13.2. Noorte õpetajate ja erialaspetsialistide motivatsioonipaketi rakendamine:
  - 13.2.1. Koostada väljastpoolt kutsutavate õpetajate ja spetsialistide nimekiri;
  - 13.2.2. Pakkuda soodusüüriga korterit;
  - 13.2.3. Taotleda riiklikku lisatasu keelekümbluse koolis ja eesti kodukeelega õpilaste õpetamise eest;
- 13.3. [Taotleda keelekümbluskeskkonna arendamise kaudu lisavahendeid.](#)

14. Koolid korda ja spordiväljakuid juurde!

Koolide ehituslik olukord on hea ja vajalikud on jooksvad remondid.

- 14.1. Narva-Jõesuu kooli ja lasteaia rekonstrueerimine või uusehitus:
  - 14.1.1. Uue Narva-Jõesuu kooli ja lasteaia funktsionaalse kavandi koostamine;
  - 14.1.2. Uue Narva-Jõesuu kooli ja lasteaia projekteerimine;
  - 14.1.3. Narva-Jõesuu kooli ja lasteaia lammutamine ja uue liitasutuse hoone ehitamine.
- 14.2. Sanitaarremont Olgina lasteaias.
- 14.3. Spordi- ja mänguväljakute rajamine:
  - 14.3.1. Staadionite rekonstrueerimine ja sportimisvõimaluste laiendamine omavalitsuse kõikides suuremates asumites;
  - 14.3.2. Laste mänguväljakute ehitamine ja kordategemine kõikides suuremates kogukonnakeskustes.
- 14.4. Muusikakooli poolt pakutavate teenuste sh. huvihariduse, huvitegevuse ja noorsootöö soodustamine ja laiendamine kõikides asumites (leida ruumid).
- 14.5. Keskkonnahariduskeskuse loomine Sinimäele.

15. Ühise noorsootöösüsteemi loomine

Narva Jõesuu linn omavalitsusena väärtustab noorte vaba aja veetmise võimalused ja haridusega seotud tegevused.

- 15.1. Noortekeskuste harukontorite avamine Olginas ja Sinimäel (ruumid olemas):
  - 15.1.1. Noortejuhtide palkamine;
  - 15.1.2. Ruumide kohandamine;
  - 15.1.3. Inventari hankimine.
- 15.2. Huvihariduse ja -tegevuse mitmekesistamine:
  - 15.2.1. Olemasolevat tegevuskava uuendada;
  - 15.2.2. Vaivara seltsimaja korda teha ja enam kasutada;
  - 15.2.3. Koolide avamine ringitöökõhuti.
- 15.3. Malevate korraldamine ja noorte töö toetamine.

16. Haridusasutuste tugiteenused

Ühinemisjärgselt on kooliõpilastele korraldatud transpordikorraldus piisav. Koolitranspordi kohaldatakse jooksvalt vastavalt koolide vajadustele.

- 16.1. Koolitranspordi korraldamine Narva-Jõesuu, Sirgala, Viivikonna, Olgina, Sinimäe ja väiksemate külade lastele:
  - 16.1.1. Maakonnaliinide ja nende graafiku korrigeerimine;
  - 16.1.2. Koolitoit on tervislik ning oluline ja kättesaadav toidukord kõikidele lastele kõikides haridusastmetes;
  - 16.1.3. Lastele, noortele ja täiskasvanutele (sh ka erivajadustega) on võimaldatud mitmekülgset enese täiendamise, sportimise ja vaba aja veetmise võimalused.

V Hoolekanne ja sotsiaaltöö: heaolu ja teenuste tagamine

Narva-Jõesuu kõrge kinnisvarahind tähendab probleeme vähekindlustatud elanikele, näiteks üksikutele eakatele, kes ei suuda üüri maksta. Vaja on enam sotsiaalpindu. Seoses sundliitumisega tuleb Narva-Jõesuul kanda hoolt ka Viivikonna ja Sirgala elanike eest, kus osades lagunevates majades ei ole enam elamiseks sobilikke tingimusi. Narva-Jõesuu on oma värskest renoveeritud hooldekodu, mis tagab kohaliku vajaduse, kuid et piirkonnas võib eeldada hooldekandeteenuse vajaduse olulist kasvu, siis võiks ehk koostöös teiste Ida-Virumaa omavalitsustega mõelda varem kavandatud lisakorpuse väljaehitamisele, mis viiks kohamaksumuse veelgi alla.

17. Sotsiaalpindade uuendamine ja juurde ehitamine.

Narva-Jõesuul on puudu sotsiaalpindadest, olemasolevad on halvas seisukorras. Samuti on vaja pakkuda korralikke elamispinde kutsutavatele noortele spetsialistidele.

- 17.1. NJ munitsipaaleluruumide programmi koostamine ja sidumine riikliku üürimajade programmiga (lisada maakonnastrateegiasse).
- 17.2. Üürimaja(de) rajamine: projekt „Narva-Jõesuu üürielamu ehitamine“.
- 17.3. Sotsiaalimaja(de) ehitamine.
- 17.4. LV kinnistute müügist võiks saada lisavahendid.

18. Sotsiaalteenuste tugisüsteemi arendamine.

Elanikkonna vananemisega suureneb nõudlus sotsiaal- ja sealjuures erihoolekandeteenuste järele.

- 18.1. Riigi tugiisiku teenuste täiendamine, seni puuduvad:
  - 18.1.1. Noore pere nõustamine,

- 18.1.2. Võlanõustamine,
- 18.1.3. Psühholoog.
- 18.2. Eakate igapäevaelu tugiteenuste tagamine:
  - 18.2.1. Narva-Jõesuu Hooldekodu arendamine;
  - 18.2.2. Vanurite päevakeskuste loomine;
  - 18.2.3. Avahoolduse arendamine;
  - 18.2.4. Kohandatud sotsiaaltranspordi teenuse arendamine.
- 18.3. Hooldekodu jooksev remont (SA omavahenditest).
- 18.4. Erivajadusega inimestele juurdepääsuteede rajamine (avalike asutuste ja kodude kohandamine).
- 18.5. Erihoolekande kohtade vajaduse ja järjekordade prognoosi koostamine (lisada maakonna strateegiasse)
- 18.6. Laste ja perede heaolu profiili koostamise tellimine.

VI Taristu

Taristu alla kuuluvad energiavõrgud, torud, teed ja tänavad, transport ja liikluskorraldus. Siin ei ole suuri vajakajäämisi va. Viivikonna ja Sirgala taristu, mida ei ole aastakümneid uuendatud. Narva-Jõesuu veeteenust korraldavad linna osalusega asutused ja NJ linna soojamajandus on ümberkorraldamisel puiduhakkele. Toimuvad kavandatud laiendused-ümberkorraldused ja jooksvad remondid. Juurdepääs E20le on remondis ja kergliiklustee Narva on valmimas. Maakondlikke tasuta bussiliine korraldab Ida-Viru Ühistranspordikeskus. Hobilennujaam areneb ka omasoodu ja lustisõidudki said suvel jõe peal käima.

19. Vee- ja kanalisatsioonitrasside lisamine, soojatrasside remont

Narva-Jõesuu vee- kanalisatsioonisüsteeme uuendati Narva vee korraldamisel ühtsusfondi vahenditest, kuid osa piirkondi on veel välja ehitamata.

- 19.1. Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni kava täitmine kokkuleppel Narva Veega.
- 19.2. Vilde tn kuue korterelamu soojatrasside remont.
- 19.3. Sadevee äravoolusüsteemide täiendamine.
- 19.4. Drenaažisüsteemide puhastamine.
- 19.5. Aiandusühistute üldkasutatavate puurkaevude puhastamine.

20. Linna miljöo parandamine

- 20.1. Tugi eraomanike ja ühistute hoonete renoveerimisel
  - 20.1.1. Abi andmine ühistutele KREDEXi renoveerimistaotluste vormistamisel.
  - 20.1.2. Koolitus hoonete miljööväärtuslikust renoveerimisest.
- 20.2. Narva-Jõesuu linna sauna renoveerimine.
- 20.3. Olgina sauna renoveerimine.
- 20.4. Linna esindusväljaku rajamine.

21. Liikluse korraldamine

Narva-Jõesuu suvituslinna liiklust ja parkimist on ohutuse ja külaliste rahulolu tagamiseks ennekõike just hooajal vaja nutikalt korraldada. Praegune parkimise ühtne tsoon seda ei võimalda ja korraldus pahanab külastajaid.

- 21.1. Liikluskorralduse kava koostamine:

- 21.1.1. Märkide ja künniste lisamine;
- 21.1.2. Parema käe reegli laialdasem rakendamine liikluse rahustamiseks;
- 21.2. Parkimise ümberkorraldamine:
  - 21.2.1. Uuring parkimistsoonide määramiseks;
  - 21.2.2. Vabade platside sättimine parkimiseks;
  - 21.2.3. Parkimisinfo korrastamine ja uuendamine;
  - 21.2.4. Karavaniparkla loomine eraoperaatori poolt;
  - 21.2.5. Olgina parkla remont.
- 21.3. Tänavavalgustuse uuendamine:
  - 21.3.1. Projekt "Narva-Jõesuu linna tänavavalgustuse taristu renoveerimine";
  - 21.3.2. Elavhõbevalgustite välja vahetamine säästlikemate vastu.
- 21.4. Paigaldada linna ristmikele tänavasildid.
- 21.5. Bussiliini loomine Sillamäe-Viivikonna-Sirgala, Sinimäe-Narva-Jõesuu vahel.

22. Linnavalitsuse uus hoone

Linnavalituse praegune hoone on kitsas, kohati ebafunktsionaalne ja kulukas pidada. Samuti napib lähikonnas parkimisruumi. Kokku on praegu kasutuses 1810 m², koos apteegi ja perearstikeskusega 2020 m².

- 22.1. Praeguse LV hoone lammutamine ja ala korrastamine.

4. Eelarvestrateegia 2021-2024

Eelarvestrateegia on koostatud arengukava osana arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist.

Linna eelarvestrateegia koostamise peamiseks eesmärgiks on tagada perspektiivis eelarvepoliitika jätkusuutlikkus, mis tagaks linna tervikliku ja tasakaaluka arengu. Eelarvestrateegia hõlmab nelja eelseisvat eelarveaastat.

Linna eelarvestrateegia koostamise lähtealuseks on Narva-Jõesuu arengukava, Rahandusministeeriumi 2020. aasta suvine majandusprognosis ning eelarvenõukogu arvamus Rahandusministeeriumi 2020. aasta suvise majandusprognosis kohta.

Lisaks on eelarvestrateegias rakendatud finantsdistsipliini tagamise meetme täitmine, et vältida linna raske finantsolukorra tekkimist.

Käesoleva eelarvestrateegia järgmistes osades ja tabelites antakse ülevaade majanduskeskkonnast, Narva-Jõesuu linna finantsolukorrast, põhitegevuse tulude ja kulude prognoosist, investeerimis- ja finantseerimistegevuse ja likviidse vara muutustest ning finantsdistsipliini tagamise meetmetest.

4.1. Eesti toimekeskkonna ülevaade

Koroonaviiruse levikust tingitud eriolukord tõi kaasa majanduslanguse. Rahandusministeeriumi suvise majandusprognosis järgi on kriisi põhi läbitud ja oodata on majanduse taastumist järgmisest aastast alates. Viirusepuhangu majanduslik mõju jääb Eestis ja Põhja-Euroopas väiksemaks kui Euroopa Liidus keskmiselt. Kriisi mõju jaotub Eesti majanduse eri tegevusaladele väga ebahühtlaselt.

Sisemajanduse koguprodukt (SKP) kahaneb prognoosis järgi tänavu -5,5 protsenti. Seevastu SKP kasvab 2021. aastal 4,5 protsenti, 2022. aastal 3,5 protsenti, 2023. aastal 3 protsenti ja 2024. aastal 2,3 protsenti.

Kriisi tõttu vähenenud ettevõtete sissetulekud toovad kaasa töötajate koondamisi ning palkade vähendamisi. Ilma töötukassa kaudu makstud töötasu hüvitiseta oleks tööturu olukord märkimisväärselt halvem. Kõige rohkem on kannatada saanud turismiga seotud keskmisest madalama palgaga inimesed. Palgakasvu taastumist võib oodata 2022. aastal, kui majanduse olukord järk-järgult paraneb. Tööpuudus jääb pikaks ajaks kriisieelsest tasemest kõrgemaks.

Keskmiseks palgaks kujuneb 2021. aastal 1428 eurot võrreldes tänavuse 1422 euroga. Hindade muutust arvestades tähendab see siiski 0,9-protsendist reaalsalga langust. 2022. aastal on oodata keskmise palga reaalkasvu 2,3 protsenti. Keskmise palk kasvab 2022. aastaks 1493 euroni.

Koroonakriisi ja aktsiisilangemiste mõjul on hinnad tänavu väikses languses. Langusesse panustavad nii maailmaturu nafta hinna kukkumine, aktsiiside langetused kui ka osa teenuste odavnemine. Hindade tõus taastub järk-järgult järgmisel aastal. 2022. aastal kiireneb hindade tõus 2,2 protsendini, kui lisaks teenuste hinnatõusu kiirenemisele taastatakse kütuse-, gaasi- ja elektriaktsiisi määr koroonakriisi eelsele tasemele.

Rahandusministeeriumi majandusprognosis on üheks aluseks, millest valitsus lähtub aastate 2021–2024 riigi eelarvestrateegiat ja 2021. aasta riigieelarvet puudutavate otsuste tegemisel. Enne tänava sügist tehtud varasemate tulusid ja kulutusi mõjutavate otsuste põhjal tehtud prognoosi kohaselt vähenevad kriisi tõttu maksutulud ning mahukad leevendusmeetmed viivad valitsussektori eelarve puudujääki, mis hakkab küll edaspidi mõnevõrra vähenema, kuid 2024. aastaks veel tasakaaluni ei jõua.

Maksutulude kasv jääb majanduskasvule alla, kuid varasemaid plaane järgiv kavandatud kulutase on kriisist vähem mõjutatud ning ei lange ka kriisimeetmete lõppemisel. Struktuurne puudujääk tähendab majandusele arvestatavat stiimulit, mis aitab kriisi negatiivset majanduslikku mõju vähendada.

Valitsussektori võlakoormus suureneb sel aastal 18,2 protsendile SKPst võrreldes 2019. aasta 8,4 protsendiga ning jõuab 2024. aastaks 31,3 protsendile SKPst. Riigieelarve nominaalne puudujääk ei loo eeldusi reservide kogumiseks ning riigi rahavoog kokku on aastatel 2020–2024 negatiivne eelkõige seoses kriisist ning taastumisest tingitud suure eelarve puudujäägiga. Riigieelarve negatiivset rahavoogu perioodil 2020–2024 rahastatakse võlakirjaemissioonide ning laenude kaasamise abil.

Maksukoormus on edaspidi alaneva trendiga, kuna kriisist taastumine on maksuvaesem. Keskmine palk kasvab perioodil 2020–2024 oluliselt aeglasemalt kui SKP, väheneb saastekvootide müügitulu ning taastuvad riigi kogumispensioni maksed, mis tehniliselt vähendab maksukoormust. Käibemaks ja kütuseaktsiis veavad tarbimismaksude kasvu, mille osatähtsus tõuseb 2024. aastaks 40,6 protsendile, tööjõumaksude osakaal langeb 53,0 protsendile ja kapitalimaksude osakaal 6,3 protsendile.

Tabel 1. Rahandusministeeriumi suvise makromajandusprognosis perioodil põhinejad (%):

Makromajanduslikud näitajad	2019	2020	2021	2022	2023	2024
SKP reaalkasv, %	5,0	-5,5	4,5	3,5	3,0	2,3
SKP nominaalkasv, %	8,4	-5,6	6,4	6,0	5,8	4,6
Kaupade ja teenuste eksport	6,2	-8,5	5,8	4,5	3,2	3,0
Tarbijahinnaindeksi muutus, %	2,3	-0,2	1,4	2,2	2,1	1,9
Keskmine palk, eurot	1407	1422	1428	1493	1565	1626
Keskmise palga reaalkasv, %	5,1	1,3	-0,9	2,3	2,6	2,0
Keskmise palga nominaalkasv, %	7,5	1,1	0,4	4,5	4,8	3,9
Tööhõive kasv, %	1,0	-2,9	-0,3	0,8	0,8	0,7
Töötuse määr, %	4,4	7,5	8,0	7,3	6,6	5,9

4.2. Narva-Jõesuu linna põhitegevuse prognoos

Eriolukord osutab olulist negatiivset mõju Narva-Jõesuu linna tegevusele, sealhulgas põhitegevuse tulude oluline vähenemine. 2020. aastal kaotab linn üle 4% oma tuludest, mis toob kaasa põhitegevuse kulude, sealhulgas personali-, majandamiskulude, toetuste ja eraldiste, vältimatut kärpimist. Likviidse vara tagamiseks tuleb ümber vaadata investeerimiskava ning edasi lükata investeeringuprojektide realiseerimine.

Kaks suure tähtsusega asjaolu mõjutab linna eelarvepositsiooni, võimet rahastada põhitegevusi ja investeeringuvõimet:

- elanikkonna arvu vähenemine ja elanikkonna vananemine, mis mõjutavad maksumaksjate arvu ja üksikisiku tulumaksu laekumist ning oluliselt riigieelarve tasandus- ja toetusfondi suurust.

-ressursitasude laekumine on sõltuv väliskeskonnast ehk ei ole kindel ja täpselt prognoositav. Laekumine sõltub tootmisettevõtete poolt kaevandatud põlevkivi mahust ja riigi poliitikast laekumiste jagamisel omavalitsustega. Ressursitasude puhul on riskifaktoriks nende tulude vähenemine, mida ei ole võimalik ette prognoosida.

Tulumaks ja ressursitasud moodustavad üle poole linna tuludest ja neid laekumisi kasutatakse personali-, majandamiskulude ja investeerimistegevuse katmiseks.

Rahvastiku vanuseline struktuur on nii Ida-Viru maakonnas kui ka Narva-Jõesuu linnas Eesti keskmisega võrreldes vähem jätkusuutlik – laste ja noorte osakaal elanikkonnas on keskmisest madalam, eakate oma kõrgem.

Elanikkonna arvu muutustest 2018-2020 annab ülevaate alljärgnev tabel:
[Tabel 2.](#)

Vanus	31.12.2018.a. (inimeste arv)	31.12.2019.a. (inimeste arv)	01.10.2020.a. (inimeste arv)	Muutus 2018 ja 2020 (+/-)	Muutus 2018 ja 2020 (%)
lapsed 0-6	221	219	198	-23	-10,4%
lapsed 7-18	518	506	512	-6	-1,2%
tööealised 19-64	2888	2755	2693	-195	-6,7%
vanurid 65...	1108	1118	1195	87	+7,8%
Kokku:	4735	4598	4598	-137	-2,9 %

Elanikkonna arvu vähenemine on tingitud inimeste lahkumisest tööotsingul Eesti suurtesse linnadesse või välismaale ning Narva-Jõesuu linnas on probleemiks sündivuse vähenemine.

2019. aasta jooksul sündis 20 last ning aasta jooksul suri 82 inimest.

2018. aastal oli keskmise töötute arv 172, 2019. aastal 171 ja 2020. aastal 221, mis on 29,2 % võrra rohkem kui eelmisel aastal.

2018. aasta keskmine palgatulu saajate arv oli 1990 töötajat, 2019. aasta keskmine palgatulu saajate arv oli 1989 töötajat ning 2020. aasta keskmine maksumaksjate arv on 1981 (andmed

on eeldatavad). Võrreldes 2019. aastaga väheneb maksumaksjate arv 0,4 % võrra. Maksumaksjate arv moodustab 43,1 % Narva- Jõesuu linna elanikest ning 73,6 % tööealiste elanike arvust.

Narva-Jõesuu linnas brutopalk on tunduvalt madalam kui keskmine brutopalk riigis:
Tabel 3.

	2018	2019	2020 (eeldatav)
Narva-Jõesuu linna keskmine palk	942	989	1021
Riigi keskmine palk	1310	1407	1422
Vahe (%)	-	-29,7%	-28,2%

Narva-Jõesuu linna strateegia ja tegevuskava elluviimisel arvestatakse läbivalt järgnevaid põhimõtteid:

-jätkusuutlik majandamine - põhitegevuse tuludega kaetakse ära põhitegevuse kulud ning kindlasti ka laenude tagasimaksud ja intressikulud. Pikaajalised kohustused võetakse ainult investeringuteks, mitte jooksvate kulude katteks. Aasta lõpu seisuga ei plaanita ületada netovõlakooormuse lubatud ülempiiri.

Põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tulud koosnevad maksutuludest, tuludest kaupade ja teenuste müügist, saadavatest toetustest tegevuskuludeks ja muudest tegevustuludest.

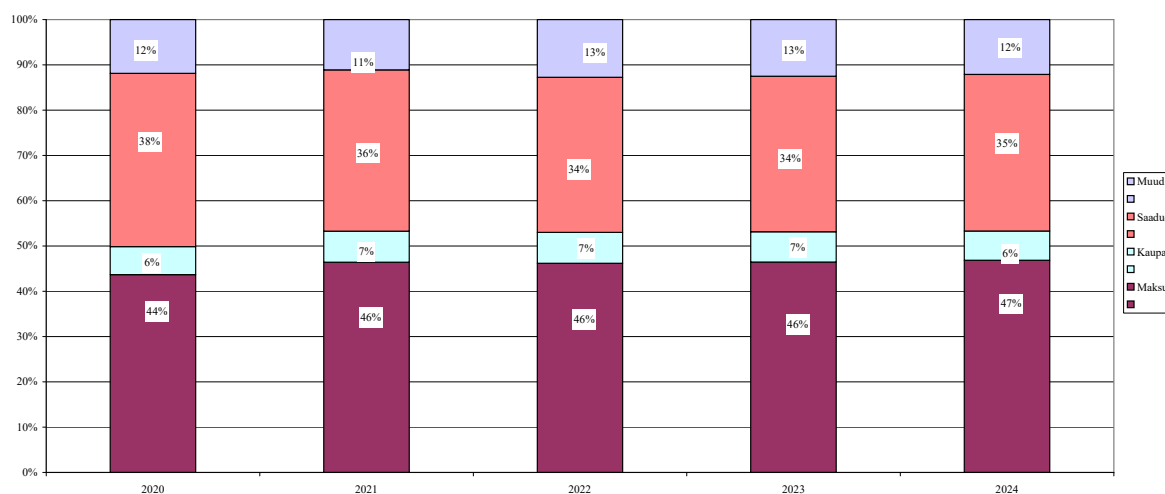
Strateegia vaates iseloomustab tulude planeerimist konservatiivsus:
Tabel 4.

	2020 eeldatav täitmine	2021	2022	2023	2024
Põhitegevuse tulud kokku	7 634 395	6 969 861	7 187 792	7 324 243	7 560 154
Maksutulud	3 335 619	3 241 217	3 320 627	3 402 256	3 541 527
<i>sh tulumaks</i>	<i>2 935 364</i>	<i>2 842 162</i>	<i>2 921 572</i>	<i>3 003 201</i>	<i>3 142 472</i>
<i>sh maamaks</i>	<i>296 655</i>	<i>296 655</i>	<i>296 655</i>	<i>296 655</i>	<i>296 655</i>
<i>sh muud maksutulud</i>	<i>103 600</i>	<i>102 400</i>	<i>102 400</i>	<i>102 400</i>	<i>102 400</i>
Tulud kaupade ja teenuste müügist	472 108	479 150	488 470	489 790	489 790
Saadavad toetused tegevuskuludeks	2 919 196	2 473 494	2 462 695	2 516 197	2 612 837
<i>sh tasandusfond</i>	<i>900 574</i>	<i>876 775</i>	<i>952 947</i>	<i>1 009 470</i>	<i>1 106 111</i>
<i>sh toetusfond</i>	<i>1 896 265</i>	<i>1 470 312</i>	<i>1 470 312</i>	<i>1 470 312</i>	<i>1 470 312</i>

<i>sh muud saadud toetused</i>	122 357	126 407	39 436	36 415	36 414
<i>tegevuskuludeks</i>					

Muud tegevustulud	907 472	776 000	916 000	916 000	916 000
-------------------	---------	---------	---------	---------	---------

Seoses tulumaksu vähenemisega ja põlevkivienergeetika taandumisega langeb Narva-Jõesuu linna tulubaas 2020. aastal 4%, 2021. aastal 9 %, võrreldes 2020. aasta eeldatava täitmisega. Narva-Jõesuu linna põhitegevuse tulude struktuur on toodud alljärgneval graafikul aastate lõikes:

Narva-Jõesuu linna tulubaas hakkab kasvama alates 2022 aastast, mis on tingitud majanduse taastumisest. Narva-Jõesuu linna tulubaasi tõus aastatel 2022-2024 on minimaalne, jäädes 1-3 % juurde aastas.

Maksud

Eelarvestrateegias on kavandatud riiklikest maksudest füüsilise isiku tulumaks ja maamaks. Kohalikeks maksudeks on reklaamimaks, teede ja tänavate sulgemise maks ning parkimistasu (edaspidi muud maksud).

2020. aastal on maksude osakaal 44,0 % põhitegevuse tuludest ja 2021-2024. aastal 46-47 % põhitegevuse tuludest.

Kõige olulisem tuluallikas on üksikisiku tulumaks. Tulumaksu prognoos põhineb maksumaksjate arvu, sissetulekute suuruse ja riigi poolt kohalikule omavalitsusele eraldatava tulumaksu määra prognoosil.

Tulumaksu muudatustest annab ülevaate alljärgnev tabel:

Tabel 5.

	2020	2021	2022	2023	2024
Maksumaksjate arv	1 981	1 940	1 936	1 932	1 946
Maksumaksjate arvu muutus	-	-2,1%	-0,2%	-0,2%	0,7%
Väljamaksed füüsilistele isikutele	24 54 173	23 763 900	24 427 863	25 111 378	26 274 851

Sissetulek inimese kohta kuus	1 021	1 021	1 052	1 083	1 125
Sissetuleku kasv	-	0%	3,0%	3,0%	3,9%
Sissetuleku kasv Eestis kokku	-	0,4%	4,6%	4,8%	3,9%
Tulumaksu laekumine	2 935 364	2 842 162	2 921 572	3 003 201	3 142 472
Tulumaksu laekumise kasv	-	-3,2%	2,8%	2,8%	4,6%
Tulumaksu laekumise ja sissetulekute suhe	11,96%	11,96%	11,96%	11,96%	11,96%

Eelarvestrateegia perioodil on üksikisiku tulumaksu osakaal üle 40 % põhitegevuse tuludest. Tulumaksu vähenemiseks 2021.a. prognoositud 3,2 %. Tulumaksu vähenemine on seotud majanduslangusega, mille tõttu suureneb töötuse tase, langeb maksumaksjate arv. Tulumaksu tõusuks 2022 ja 2023. aastal 2,8 % ja 2024.a. 4,6 %. Üksikisiku tulumaksu kasvu planeeritakse vähem, võrreldes rahandusministeeriumi suvise prognoosiga, sest Narva-Jõesuu linnal sissetulek kasvab aeglasemalt kui Eestis keskmiselt, tööealiste elanike arv väheneb.

Maamaksust laekuv tulu on perioodil planeeritud stabiilsena. Maamaks laekub 100% -liselt kohaliku omavalitsuse eelarvesse. Maamaksu prognoos sõltub kohalike omavalitsuste kehtestatud maksumääradest ja maa väärtusest. Narva-Jõesuu linnas on maamaksumääraks 2,5% maa maksustamishinnast aastas, põllumajanduses tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksumääraks 2,0% maa maksustamishinnast.

Muud maksud planeeritakse 2020. aasta tasemel.

Tulud kaupade ja teenuste müügist koosnevad järgmistest laekumistest: riigilõivust, linnavalitsuse-, haridus- ja kultuuriasutuste omatuludest, elamu- ja kommunaalasutuste tuludest, üüri- ja rendituludest, tuludest õiguste müügist ja kantseleitasudest. Tulude planeerimisel on võetud arvesse eelmise aasta tegelik ja jooksva aasta oodatav laekumine ning muudatused asutuste tegevustes. Põhiosa tuludest laekub haridusvaldkonna tegevusest. Hariduse tegevuse tuludest laekub suurim osa teistelt omavalitsustelt haridusasutuste tegevuskulude katteks.

Saadavad toetused tegevuskuludeks

2020. aastal on toetuste osakaal 38 %, sealhulgas täiendavad toetused tulubaasi stabiliseerimiseks ja teede hoiuks, 2021-2024. aastal üle 30 % põhitegevuse tuludest. Muid sihtotstarbelisi toetusi ei ole võimalik prognoosida (v.a. teadaolevad eraldised). Sihtotstarbelised toetused eraldatakse konkreetse eelarveaasta jooksul.

Tasandusfondi eraldis on mittesihtotstarbeline riigi poolt jaotatav toetussumma KOV tulubaasi kindlustamiseks. Riigieelarve kohaliku omavalitsuse üksuste tasandusfondist toetuse eraldamise aluseks on arvestusliku keskmise tegevuskulu ja arvestuslike tulude vahe ning toetustaseme koefitsiendiga k tagatakse arvestuslike tegevuskulude katteks vajalikud vahendid k-ga kehtestatud tasemel. Koefitsiendi k suuruseks on 2003. aastast alates olnud 0,9. Toetust eraldatakse kui arvestuslik keskmine tegevuskulu ületab arvestuslikke tulusid. Arvestuslike

tulude arvutamisel võetakse aluseks tulumaksu ja maamaksu laekumised. Arvestuslik tulumaks leitakse kolmel eelneval aastal laekunud tulumaksude kaalutud keskmisena (n-3 aasta kaaluga 0,2, n-2 aasta kaaluga 0,3 ning n-1 aasta kaaluga 0,5).

Narva-Jõesuu linna arvestuslike tulude arvutamist näitab alljärgnev tabel:

Tabel 6.

Eelarvete tasandusfond	ARVESTUSLIKUD TULUD (AT)				
	Tulumaks			Arvestuslik maamaks aastal n-1	Arvestuslikud tulud KOKKU
	aastal n-3	aastal n-2	aastal n-1		
<i>parameetrite väärtused*</i>	0,2	0,3	0,5		
2020	2 424 809	2 725 868	2 849 034	290 406	3 043 173
2021	2 725 868	2 849 034	2 935 363	290 406	3 164 718
2022	2 849 034	2 935 363	2 842 162	290 406	3 163 336
2023	2 935 363	2 842 162	2 921 572	290 406	3 190 914
2024	2 842 162	2 921 572	3 003 201	290 406	3 236 911

Kohalike omavalitsuste arvestusliku keskmise tegevuskulu arvutuste aluseks on parameetrite hinded (ühiku maksumus) eurodes (vt tabel 8). Iga konkreetse statistilise näitaja osas ühiku kohta arvatud arvestusliku keskmise tegevuskulu korrutamisel omavalitsusüksuse konkreetse statistilise näitajaga saadakse konkreetse kohaliku omavalitsuse üksuse arvestuslik keskmine tegevuskulu.

Narva-Jõesuu linna arvestuslike kulude arvutamist näitab alljärgnev tabel:

Tabel 7.

Eelarvete tasandusfond	ARVESTUSLIKUD KULUD (AK)					
	Demograafiline struktuur seisuga					
	1. jaanuar aastal n					
	lapsed 0-6	lapsed 7-18	tööealised 19-64	vanurid 65-...	lapsed 7-15	Rahvaarv KOKKU
<i>parameetrite väärtused</i>						
2020	219	506	2 755	1 118	371	4 598
2021	198	512	2693	1195	372	4598
2022	198	512	2693	1195	372	4598

2023	198	512	2693	1195	372	4598
2024	198	512	2693	1195	372	4598

ARVESTUSLIKUD KULUD (AK)						
Eelarvete tasandusfond	Hoodatavate ja hooldajateenusele suunatud arv (iga isik arvestatud ainult üks kord!)				hoodatavad lapsed	
	2006	2007	2008	Arvestuslik keskmine	arv	summa
<i>parameetrite väärtused</i>	0,2	0,3	0,5			
	77	32	24	37	5	5 973
	77	32	24	37	5	4 919
	77	32	24	37	5	3 865
	77	32	24	37	5	2 811
	77	32	24	37	5	1 757

Eelarvete tasandusfond	ARVESTUSLIKUD KULUD (AK)			Arvestuslik tasandusfond	Täisealiste isikute hoolekande kulude katmiseks üldhooldekodus		Eelarvete tasandusfond
	Tagamaalisuse koefitsient kooliealised	Gümnaasiumi õpilasi munitsipaal-koolides 2017	Arvestuslikud kulud KOKKU		arv	hüvitis	
<i>parameetrite väärtused</i>				0,9			
2020	1,87	64	4 027 331	885 742	3	14 832	900 574
2021	1,87	64	4 122 432	861 943	3	14 832	876 775
2022	1,87	64	4 205 686	938 115	3	14 832	952 947
2023	1,87	64	4 296 067	994 638	3	14 832	1 009 470
2024	1,87	64	4 449 443	1 091 279	3	14 832	1 106 111

Tabel 8. Parameetrite arvutatud väärtused (eurodes)

Parameetrid	2020	2021	2022	2023	2024
0-6 aastane	3 169	3 280	3 350	3 426	3 551
7-18 aastane	515	467	544	556	577
7-15 aastane PK	1 312	1 187	1 387	1 418	1 470
7-15 aastane ujumine	8	8	9	9	9
Gümn õp munitsipaalkoolis	1 312	1 187	1 387	1 418	1 470
tööealine (19-64)	488	505	516	528	547
vanur (65 ja üle)	680	704	719	735	762
Üldhooldekodude eritoetus	4 944	4 944	4 944	4 944	4 944
hoodatavad lapsed	1 195	984	773	562	351
Hoodatavad täiskasvanud	357	259	162	65	0

Tasandusfondi prognoosimisel lähtutakse jooksvaks aastaks kehtestatud tasandusfondi arvutamise mudelist.

Toetusfond on eelarvestrateegias 2021-2024 planeeritud 2020. aasta tasemel (v.a. täiendavad toetused tulubaasi stabiliseerimiseks ja teede hoiuks):

Tabel 9.

	2020	2021	2022	2023	2024
Hariduskuludeks	865 412	865 412	865 412	865 412	865 412
Toimetulekutoetus	92 640	92 640	92 640	92 640	92 640
Sündide ja surmade registreerimine	123	123	123	123	123
Asendushooldus	80 608	80 608	80 608	80 608	80 608
Matusetootus	17 596	17 596	17 596	17 596	17 596
Teederaha (vt tabel 10)	261 035	261 035	261 035	261 035	261 035
Raske ja sügava puudega lastele sotsiaalteenuste osutamiseks	6 054	6 054	6 054	6 054	6 054
Koolieelsete lasteasutuste toetus	51 837	51 837	51 837	51 837	51 837
Huvitegevuse toetus	95 007	95 007	95 007	95 007	95 007
KOKKU	1 470 312	1 470 312	1 470 312	1 470 312	1 470 312
Teede hoiuks (vt tabel 10 A)	267 153	0	0	0	0
Tulubaasi	158 800	0	0	0	0

stabiliseerimine

<i>KOKKU</i>	1 896 265	1 470 312	1 470 312	1 470 312	1 470 312
--------------	------------------	------------------	------------------	------------------	------------------

Tabel 10.

Teederaha	2020	2021	2022	2023	2024
Maanteede pikkus	91,236	91,236	91,236	91,236	91,236
Tänavate pikkus	60,788	60,788	60,788	60,788	60,788
kilomeetrihind	660,55	660,55	660,55	660,55	660,55
tänavate pikkuse viiekordne määr	303,94	303,94	303,94	303,94	303,94
Kokku	261035	261035	261035	261035	261035

Tabel 10A

Täiendavad vahendid teede hoiuks	2020
Maanteede pikkus	91,236
Tänavate pikkus	60,79
kilomeetrihind	676,03
tänavate pikkuse viiekordne määr	303,94
Kokku	267 153

Muud saadud toetused

Muud saadud (sihtotstarbelised) toetused sõltuvad riigi poliitikast ja rahandusvõimalusest. Kui ei nõuta linna osalust sihtotstarbeliste programmide elluviimiseks siis ei muuda sihtotstarbelised toetused linnavalitsuse eelarves tulude ja kulude tasakaalu, sest põhimõtteliselt makstakse need samas ulatuses laekumisega välja vastavalt määratud sihtotstarbele. Eelarvestrateegias 2021-2024 on ette nähtud alljärgnevad sihtotstarbelised toetused:

Tabel 11

Muud toetused tegevuskuludeks (tuh. eurodes)	2 021	2 022	2 023	2 024
Narva-Jõesuu Linnaraamatukogule teavikute soetamiseks ¹	7	7	7	7
Kaitseministeeriumilt hüvitis sõjaliste väljaõpete läbiviimise eest linna territooriumil ¹	29	29	29	29
Projekt "Väikesadamate võrgustiku arendamine" ²	56			
Narva- Jõesuu linna, Narva linna ja Sillamäe linna liikuvusuuringu teostamine ³	22			
Sinimäe Põhikooli projekt "Koolirõõmu otsides" ⁴	12	3		

¹ Antud toetuste prognoosimisel lähtutakse jooksvaks aastaks kehtestatud toetuse arvutamisest.

² Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) poolt kinnitatud MATA taotlemisõigustega projektide nimekiri. MATA meedet rahastatakse hasartmängumaksust.

³ Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) poolt on rahuldatud projekt Narva- Jõesuu linna, Narva linna ja Sillamäe linna liikuvusuuringu teostamine. Liikuvusuuringu koostamine võimaldab kogu piirkonna teadmispõhelist arengut.

⁴ SA Archimedes on eraldanud Sinimäe Põhikoolile 15,0 tuh eurot projekti "Koolirõõmu otsides". Projekt kestab kaks aastat.

Muud tegevustulud

Muud tegevustulud on ressursitasud (kaevandamisõiguse tasu, sealhulgas tasu põlevkivi ümbertöötlemise eest, laekumised vee erikasutusest ja tuha ladestustasu), viivistasud ja trahvid.

Eelarvestrateegia perioodil on muude tegevustulude osakaal üle 10 % põhitegevuse tuludest.

Ressursitasud

Enne 01.01.2020 saadi kaevandamisõiguse tasusid ja tasusid vee erikasutusest. 2018. aastal sai linn ressursitasusid 1 678,0 tuh eurot ehk 20,0% põhitegevuse tuludest. 2019. aastal vähenesid ressursitasud üle 50 % ja olid 836,0 tuh eurot. Põhjuseks oli see, et 2019. aastal jäi põlevkivienergeetikas tootmisvõimsust vähemaks. 2020. aastal võib linn saada kaevandamisõiguse tasusid ja tasusid vee erikasutusest 40% vähem kui 2019. aastal ehk 501,0 tuh eurot.

Keskkonnatasude seaduse muutmise kohaselt saab Narva-Jõesuu linn alates 2020. aastast lisaks kaevandamisõiguse tasule ja tasule vee erikasutusest ka tuha ladestustasu ja tasu põlevkivi ümbertöötlemise eest. 2020. aastal võib linn saada täiendavaid ressursitasusid summas 381,0 tuh eurot. Ressursitasude vähenemine on seotud põlevkivienergeetikas tootmisvõimsuse vähenemisega ning nafta hinna langemisega maailmaturul.

Ressursitasude prognoos on suures osas oletuslik ja sõltub põlevkivienergeetika tulevikust.

Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulud koosnevad antavatest toetustest tegevuskuludeks ja muudest tegevuskuludest:

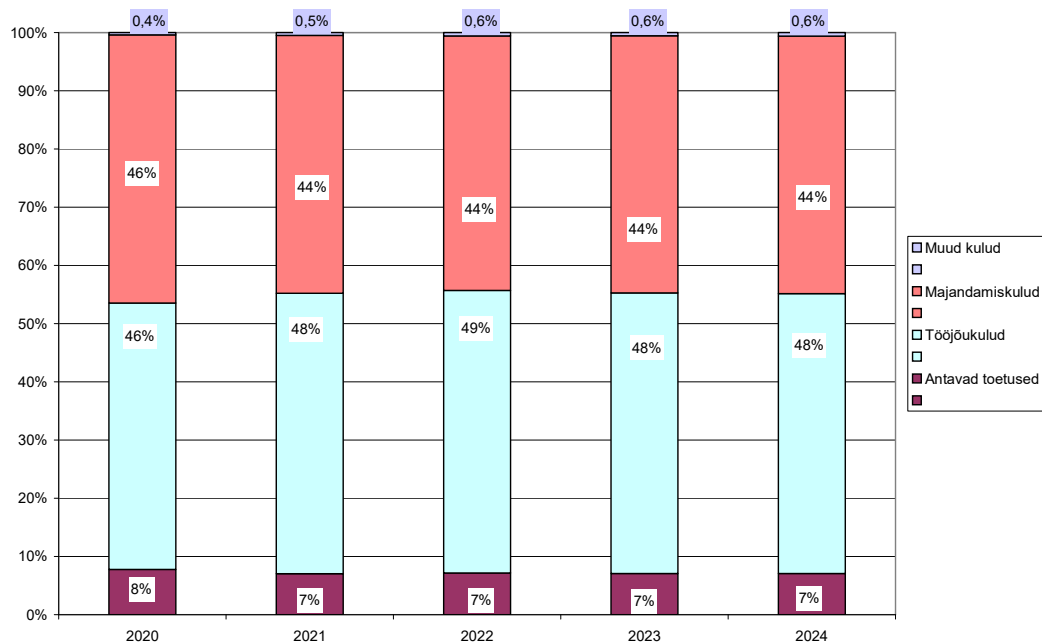
Tabel 12.

	2020	2021	2022	2023	2024
eeldatav					

täitmine

Põhitegevuse kulud kokku	7 106 998	6 734 203	6 712 860	6 873 507	7 008 753
Antavad toetused tegevuskuludeks	552 186	477 006	480 140	486 826	495 046
Muud tegevuskulud	6 554 812	6 257 197	6 232 720	6 386 681	6 513 707
sh personalikulud	3 252 373	3 257 539	3 259 955	3 312 703	3 370 456
sh majandamiskulud	3 273 415	2 966 558	2 934 665	3 035 878	3 100 151
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud	129 974	129 974	155 969	155 969	155 969
sh muud kulud	29 024	33 100	38 100	38 100	43 100

Narva-Jõesuu linna põhitegevuse kulude struktuur on toodud alljärgneval graafikul aastate lõikes:

Põhitegevuse kulud planeeritakse riigieelarvest, kohalike eelarvest ja muudest allikatest. Kulude planeerimisel tuleb arvestada, et aasta kasutamata riigieraldiste jäägid kantakse üle järgmisse aastasse ja vajaduse korral korrigeeritakse ka järgnevate aastate kulude summad, mida rahastatakse riigieelarvest või muudest allikatest sihtotstarbeliste vahenditena.

Antavad toetused tegevuskuludeks

Toetusena tegevuskuludeks on kavandatud sotsiaalitoetused ja muud toetused füüsilistele isikutele, sihtotstarbelised toetused tegevuskuludeks ja mittesihtotstarbelised toetused. Kulude planeerimisel ei suurene antavad toetused oluliselt. Suurimad eraldised riigieelarvest on toimetulekutoetuse maksmise hüvitis ning asendus- ja järelhooldusteenuse toetus. Toetuste prognoosimisel lähtutakse jooksva aasta tegelikest kuludest. Eelarvestrateegia perioodil on

toetuste osakaal 7% põhitegevuse kuludest. Toetuste tõus eelarvestrateegia perioodil on minimaalne, jäädes 1-2 % juurde aastas. Linna poolt antavad toetused hõlmavad peamiselt toetusi sotsiaalseks kaitseks ja kolmanda sektori toetuste andmist.

Muud tegevuskulud

Muudeks tegevuskuludeks on kavandatud personalikulud, majandamiskulud ja muud kulud. Eelarvestrateegia perioodil moodustavad personali- ja majandamiskulud üle 90 % põhitegevuse kuludest.

Personalikulud

2021. ja 2022. aastal kavandatakse personalikulusid 2020. aasta tasemel. Personalikulude tõus aastatel 2023-2024 on 2 % juurde aastas. Eelarvestrateegia perioodil on pedagoogide palgad nii nagu ka riigieraldis jäetud 2020.a tasemele.

Majandamiskulud

2021.a. majandamiskulude planeerimisel on arvestatud 8%se langusega. 2022. aastal ei ole ette nähtud majanduskulude kasvu. Majandamiskulude tõus perioodil 2023-2024 on minimaalne, jäädes 2-3 % juurde aastas. Eelarvestrateegia perioodil on ette nähtud alljärgnevad sihtotstarbelised kulud:

Tabel 13

Sihtotstarbelised kulud (tuh. eurodes)	2 021	2 022	2 023	2 024
Narva-Jõesuu Linnaraamatukogule teavikute soetamiseks	7	7	7	7
Kaitseministeeriumilt hüvitis sõjaliste väljaõpete läbiviimise eest linna territooriumil	29	29	29	29
Projekt "Väikesadamate võrgustiku arendamine "	62			
<i>s.h. linna osalus</i>	6			
Narva- Jõesuu linna, Narva linna ja Sillamäe linna liikuvusuuringu teostamine ³	23			
<i>s.h. linna osalus</i>	1			
Sinimäe Põhikooli projekt "Koolirõõmu otsides"	12	3		
Kokku aastate lõikes	133	39	36	36

Muud kulud koosnevad riigilõivukuludest (s.h. kohtukulud) ja reservfondist. Reservfond moodustab kuni 0,5% põhitegevuse tuludest.

Kui ei ole ette nähtud olulist tulude suurenemist, ei ole võimalik planeerida ka olulist kulude kasvu.

Narva-Jõesuu linna põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude muutust näitavad alljärgnevad tabelid:

Tabel 14 A. Muutus sihtotstarbeliste vahendite arvestusega

	2020 eeldatav täitmine	2021	2022	2023	2024
Põhitegevuse tulude muutus	-	-9%	3%	2%	3%
Põhitegevuse kulude muutus	-	-5%	0%	2%	2%

Tabel 14 B. Muutus sihtotstarbeliste vahendite arvestuseta

	2020 eeldatav täitmine	2021	2022	2023	2024
Põhitegevuse tulude muutus	-	-9%	4%	2%	3%
Põhitegevuse kulude muutus	-	-5%	1%	2%	2%

Põhitegevuse tulem

Põhitegevuse tulem on põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe. Tulenevalt KOFsist peab põhitegevuse tulem olema 0 või positiivne. Tegelikult peab põhitegevuse tulem olema siiski positiivne, sest lisaks põhitegevuse kulude katmisele on vaja teha ka investeeringuid ning tasuda võetud laenu ja intresse.

Tabel 15. Põhitegevuse tulem 2020-2024

	2020 eeldatav täitmine	2021	2022	2023	2024
<i>Põhitegevuse tulud kokku</i>	7 634 395	6 969 861	7 187 792	7 324 243	7 560 154
<i>Põhitegevuse kulud kokku</i>	7 106 998	6 734 203	6 712 860	6 873 507	7 008 753
Põhitegevuse tulem	527 397	235 658	474 932	450 736	551 401
Põhitegevuse tulemi suhe tuludesse	6,9%	3,4%	6,6%	6,2%	7,3%

Eelarvestrateegia perioodil ületavad tulud kulusid küll igal aastal, kuid positiivne põhitegevuse tulem on saavutatav vaid kulude kokkuhoiuga.

Põhitegevuse tulemi suurusest sõltub linna netovõlakoormuse võimalus, mis võib ulatuda kuni 100,0 %ni põhitegevuse tuludest, kui kuuekordne põhitegevuse tulem (kümnekordne põhitegevuse tulem perioodil 2020-2021) võrdub põhitegevuse tuludega või rohkem (miinus olemasolevad võlakohustused). Teisel juhul on võlakoormuse võimalus 60 % põhitegevuse tuludest miinus olemasolevad võlakohustused (perioodil 2020-2021 on võlakoormuse võimalus 80 % põhitegevuse tuludest miinus olemasolevad võlakohustused). Väike põhitegevuse tulem

võib takistada tulevikus pikaajaliste kohustuste võtmist suurte investeerimisprojektide teostamiseks.

Eelmiste aastate kasutamata sihtotstarbelised vahendid mõjutavad põhitegevuse tulemi suurus. Need suunatakse järgmiste aastate põhitegevuse kuludesse ja see tähendab, et kasutamata sihtotstarbelised vahendid suurendavad põhitegevuse kulusid ühelt poolt ja vähendavad põhitegevuse tulemit teiselt poolt.

4.3. Investeerimis- ja finantseerimistegevus

Investeerimistegevus koosneb investeerimiseks saadavatest laekumistest ja investeerimistegevuse väljaminekutest.

Investeeringute rahastamiseks on võimalik kasutada kolme allikat: omavahendeid, laenu võtmist ning sihtfinantseerimise vahendeid.

Investeerimistegevuse eelarve on kogu strateegia perioodi jooksul negatiivne ehk investeerimistegevuse kulud ületavad investeerimiseks saadavaid tulusid.

Tabel 16. Investeerimistegevus 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
	eeldatav				
	täitmine				
Investeerimistegevus kokku	-1 071 558	-683 272	-469 961	-232 128	-229 064
Põhivara soetus (-)	-1 065 795	-2 826 380	-894 867	-165 035	-165 035
<i>sh projektide omaosalus</i>	<i>-1 009 080</i>	<i>-612 700</i>	<i>-400 688</i>	<i>-165 035</i>	<i>-165 035</i>
Põhivara soetuseks saadav	56 715	2 213 680	494 179	0	0
sihtfinantseerimine (+)					
Põhivara soetuseks antav	-40 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
sihtfinantseerimine (-)					
Finantstulud (+)	195	195	195	195	195
Finantskulud (-)	-22 673	-20 767	-19 468	-17 288	-14 224

Põhivara müügist laekumisi ei prognoosita. Võimalikku linnavara müüki käsitletakse erakorralise laekumisena.

Narva-Jõesuu linna finantsolukord võimaldab eelarvestrateegia perioodil ellu viia arengukavas planeeritud investeeringuid väärtuses 4 miljonit (s.h. kaasrahastus 2,6 miljonit) eurot. Seejuures tuleb arvestada, et iga tehtud investeering mõjutab hiljem tegevuskulusid. Investeeringutest tuleb eelistada linna arengukavas toodud investeeringuid, mis võimaldavad kulude kokkuhoidu, avaliku teenuse paremat kättesaadavust, kvaliteeti ja ohutust.

Finantseerimistegevuse rahavoogudes käsitletakse tulenevalt KOF-i regulatsioonist järgmisi elemente: 1) pikaajaliste kohustuste võtmine; 2) võetud kohustuste tagasimaksmine.

Finantseerimistegevuse rahavoogudes on kesksel kohal netovõlakoormus ehk võlakohustuste suuruse ja likviidsete varade kogusumma vahe, kus netovõlakoormuse arvestuses võetakse võlakohustustena arvesse bilansis kajastatud kohustused.

Kui netovõlakoormus ületab lubatud piirmäära ei anta eurotoetusi enne kui linn on jõudnud piirmäära sisse.

2020. aasta alguse seisuga oli linnal 3 laenu kogumahuga 2,2 miljonit eurot ning mittekatkestatav üürileping büroohoone ruumide üürimiseks summas 2,3 miljonit eurot. 2020. aastal sõlmiti rendileping bussi soetamiseks, mis mõjutab linna netovõlakoormust. Rendiperiood on 5 aastat ja summa 29,5 tuhat eurot.

Lähtudes laenulepingute tingimustest peab põhitegevuse tulem (põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe) katma jooksva aasta võlteeninduse kulud (laenud, liising ja intressikulud) 100% ulatuses. 2020. aastal tagastab linn KIK-le 2021 ja 2022. aastamaksed, vähendades sellega 2021 ja 2020 aastamakse suurusi. Samal ajal saab Narva-Jõesuu linn KIK-lt tagasimaksepuhkuse aastatel 2021 ja 2022. Laenulepingute lõpptähtajad jäävad muutmata.

Tabel 17. Finantseerimistegevus 2020-2024

	2020 eeldatav täitmine	2021	2022	2023	2024
Finantseerimistegevus	-470 899	-151 200	-152 487	-269 766	-271 096
Kohustuste võtmine (+)	29 520				
Kohustuste tasumine (-)	-500 419	-151 200	-152 487	-269 766	-271 096
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	127 571	-1 549 423	-147 516	-51 158	51 241
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+ suurenemine /- vähenemine)	1 142 631	-950 609	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 874 311	324 888	177 372	126 214	177 455
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	4 831 971	3 574 193	3 265 737	2 840 002	2 412 937
<i>sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent</i>	<i>2 172 413</i>	<i>2 016 444</i>	<i>1 860 475</i>	<i>1 704 506</i>	<i>1 548 537</i>
<i>sh saadud ettemaksud (kontogrupp 2038)</i>	<i>950 609</i>	<i>-950 609</i>			

Eelarvestrateegia perioodil ei ole planeeritud uute laenude võtmist.

2020. aastal on netovõlakoormuse ülemmäär 86,1%, 2021. aastal netovõlakoormuse ülemmäär 80%. Aastatel 2022-2024 on netovõlakoormuse ülemmäär 60%.

Tabel 18. Netovõlakoormuse lubatud ja tegelik määr

	2020	2021	2022	2023	2024
	eeldatav täitmine				
Netovõlakoormus (eurodes)	2 957 660	3 249 305	3 088 365	2 713 788	2 235 482
Netovõlakoormus (%)	38,7%	46,6%	43%	37,1%	29,6%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	6 573 710	5 575 889	4 312 675	4 394 546	4 536 092
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	86,1%	80,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	3 616 050	2 326 584	1 224 311	1 680 758	2 300 611

Iga aasta lõpuks on ette nähtud likviidsete varade reservid. Likviidsete varade olemasolu vähendab netovõlakoormust ja suurendab vaba netovõlakoormust:

Tabel 19. Likviidne vara

	2020	2021	2022	2023	2024
	eeldatav täitmine				
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 874 311	324 888	177 372	126 214	177 455

4.4. Arvestusüksus ja finantsdistsipliin

Arvestusüksuse koosseisu kuuluvad kohalik omavalitsus ise ja temast sõltuvad üksused (*omavalitsuse ettevõtted, SA-d, MTÜ-d*), kes saavad riigilt või omavalitsuselt üle 50% tuludest või omavalitsuselt toetust või renditulu üle 10% tuludest.

Narva-Jõesuu linnal on 3 sõltuvat üksust:

- Aktsiaselts NARVA-JÕESUU KOMMUNAAL
- Vaivara Sinimägede SA
- Sihtasutus Narva-Jõesuu sadam

Arvestusüksuse eelarvestrateegia koostamisel on arvestatud nende üksuste finantsnäitajatega. Sõltuvate üksuste põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse arvutamiseks rakendatakse samuti finantsdistsipliini tagamise meetmed:

- sõltuvate üksuste kinnipidamine põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest
- sõltuvate üksuste kinnipidamine netovõlakoormuse ülemmäärast seadusandluses kehtestatud tähenduses.

Põhitegevuse tulemi lubatav väärtus aruandeaasta lõpu seisuga on null või positiivne. Arvestusüksuse põhitegevuse tulemi on arvestatud nii, et linn suudaks katta ära laenu tagasimaksud ja intressid.

Netovõlakoormus leitakse võlakohustuste kogusumma ja likviidsete varade kogusumma vahena.

Tabel 20. Sõltuvate üksuste konsolideeritud põhitegevuse tulem ja netovõlakoormus 2019-2024

Sõltuvad üksused KOKKU (konsolideeritud)	2020 eeldatav täitmine	2021	2022	2023	2024
Põhitegevuse tulud kokku (+)	1 193 499	1 190 950	1 199 740	1 209 678	1 210 800
<i>sh saadud tulud kohalikult omavalitsuselt</i>	<i>949 850</i>	<i>942 900</i>	<i>950 400</i>	<i>959 100</i>	<i>959 100</i>
Põhitegevuse kulud kokku (+)	1 141 450	1 137 148	1 146 030	1 156 223	1 157 695
Põhitegevustulem	52 049	53 802	53 710	53 455	53 105
Investeeringimistegevus kokku (+/-)	-62 100	-35 000	0	0	0
Eelarve tulem	-10 051	18 802	53 710	53 455	53 105
Finantseerimistegevus (-/+)	0	0	0	0	0
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-10 051	-5 418	-3 190	2 785	4 205
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)	0	-24 220	-56 900	-50 670	-48 900
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	105 623	100 205	97 015	99 800	104 005
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Tabel 21. Narva-Jõesuu linna arvestusüksuse eelarvestrateegia koond (edaspidi baasstsenaarium)

	2020	2021	2022	2023	2024
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	7 878 044	7 217 911	7 437 132	7 574 821	7 811 854
<i>sh KOV põhitegevuse tulud</i>	<i>7 634 395</i>	<i>6 969 861</i>	<i>7 187 792</i>	<i>7 324 243</i>	<i>7 560 154</i>
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	-7 298 598	-6 928 451	-6 908 490	-7 070 630	-7 207 348
<i>sh KOV põhitegevuse kulud</i>	<i>-7 106 998</i>	<i>-6 734 203</i>	<i>-6 712 860</i>	<i>-6 873 507</i>	<i>-7 008 753</i>
Arvestusüksuse investeeringimistegevus	-1 133 658	-718 272	-469 961	-232 128	-229 064
<i>sh KOV investeeringimistegevus</i>	<i>-1 071 558</i>	<i>-683 272</i>	<i>-469 961</i>	<i>-232 128</i>	<i>-229 064</i>
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	579 446	289 460	528 642	504 191	604 506
<i>KOV põhitegevuse tulem</i>	<i>527 397</i>	<i>235 658</i>	<i>474 932</i>	<i>450 736</i>	<i>551 401</i>
Arvestusüksuse eelarve tulem	-554 212	-428 812	58 681	272 063	375 442
<i>KOV eelarve tulem</i>	<i>-544 161</i>	<i>-447 614</i>	<i>4 971</i>	<i>218 608</i>	<i>322 337</i>

Arvestusüksuse võlakohustused	4 831 971	3 574 193	3 265 737	2 840 002	2 412 936
<i>sh KOV võlakohustused</i>	<i>4 831 971</i>	<i>3 574 193</i>	<i>3 265 737</i>	<i>2 840 002</i>	<i>2 412 936</i>
Arvestusüksuse likviidne vara	1 979 934	425 093	274 387	226 014	281 460
<i>sh KOV likviidne vara</i>	<i>1 874 311</i>	<i>324 888</i>	<i>177 372</i>	<i>126 214</i>	<i>177 455</i>
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	36,2%	43,6%	40,2%	34,5%	27,3%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	90,1%	80,0%	60,0%	60,0%	60,0%
<i>KOV netovõlakoormuse määr</i>	<i>38,7%</i>	<i>46,6%</i>	<i>43,0%</i>	<i>37,1%</i>	<i>29,6%</i>
<i>KOV netovõlakoormuse ülemmäär</i>	<i>86,1%</i>	<i>80,0%</i>	<i>60,0%</i>	<i>60,0%</i>	<i>60,0%</i>

Kokkuvõte

Narva-Jõesuu linn peab eelarvestrateegia perioodil kinni omavalitsusele riigi poolt kehtestatud finantsdistsipliini tagamise meetmetest - kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja netovõlakoormuse ülemmäärast.

Finantsdistsipliini tagamise eesmärk on maandada riske, mis võivad põhjustada finantsraskuste teket. Pikalt püsiv ülejõu käiv võlakoormus või jooksvate tulude puudujääk on peamised finantsraskuste tekkimise põhjused. Finantsraskuste tekkimine tähendab elanikele teenuste kättesaadavuse halvenemist, sest eelarve jätkusuutlikkuse tagamiseks tuleb hakata kärpima kulusid.

Narva-Jõesuu linna eelarve on tundlik väliskeskkonnast tulenevatele muutustele – eelarvetulude võimalikule vähenemisele on tarvilik reageerida põhitegevuse kulude jätkuva kokkuhoiu ja planeeritud investeeringutest loobumisega. Narva-Jõesuu linn on finantsolukorras, kus peamine tähelepanu on kulude pideval jälgimisel ning olemasolevate ja planeeritavate laenude tagasimaksmisel.

Tundlikkusanalüüs

RISKISTSENAARIUM A - sissetulekute väiksem kasv

Võrreldes baasstsenaariumiga on elanike ehk maksumaksjate sissetulekute aastane kasv strateegia perioodi igal aastal 5% väiksem:

	2020	2021	2022	2023	2024
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	7 878 044	7 075 803	7 355 003	7 528 765	7 787 324
<i>sh KOV põhitegevuse tulud</i>	<i>7 634 395</i>	<i>6 827 753</i>	<i>7 105 663</i>	<i>7 278 187</i>	<i>7 535 624</i>
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	-7 298 598	-6 928 451	-6 908 490	-7 070 630	-7 207 348
<i>sh KOV põhitegevuse kulud</i>	<i>-7 106 998</i>	<i>-6 734 203</i>	<i>-6 712 860</i>	<i>-6 873 507</i>	<i>-7 008 753</i>
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-1 133 658	-718 272	-469 961	-232 128	-229 064
<i>sh KOV investeerimistegevus</i>	<i>-1 071 558</i>	<i>-683 272</i>	<i>-469 961</i>	<i>-232 128</i>	<i>-229 064</i>
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	579 446	147 352	446 513	458 135	579 976
<i>KOV põhitegevuse tulem</i>	<i>527 397</i>	93 550	<i>392 803</i>	<i>404 680</i>	<i>526 871</i>
Arvestusüksuse eelarvetulem	-554 212	-570 920	-23 448	226 007	350 912
<i>KOV eelarvetulem</i>	<i>-544 161</i>	<i>-589 722</i>	<i>-77 158</i>	<i>172 552</i>	<i>297 807</i>
Arvestusüksuse võlakohustused	4 831 971	3 574 193	3 265 737	2 840 002	2 412 936
<i>sh KOV võlakohustused</i>	<i>4 831 971</i>	<i>3 574 193</i>	<i>3 265 737</i>	<i>2 840 002</i>	<i>2 412 936</i>
Arvestusüksuse likviidne vara	1 979 934	282 986	50 151	-44 278	-13 363
<i>sh KOV likviidne vara</i>	<i>1 874 311</i>	<i>182 781</i>	<i>-46 864</i>	<i>-144 078</i>	<i>-117 368</i>
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	36,2%	46,50%	43,70%	38,30%	31,20%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemäär	90,1%	80,00%	60,00%	60,00%	60,00%
<i>KOV netovõlakoormuse määr</i>	<i>38,7%</i>	<i>49,70%</i>	<i>46,60%</i>	<i>41,00%</i>	<i>33,60%</i>
<i>KOV netovõlakoormuse ülemäär</i>	<i>86,1%</i>	<i>80,00%</i>	<i>60,00%</i>	<i>60,00%</i>	<i>60,00%</i>

RISKISTSENAARIUM B - Elanike arvu vähenemine

Võrreldes baasstsenaariumiga on elanike arv strateegia perioodil 5% väiksem:

	2020	2021	2022	2023	2024
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	7 878 044	7 163 248	7 253 915	7 387 454	7 617 639
<i>sh KOV põhitegevuse tulud</i>	7 634 395	6 915 198	7 004 575	7 136 876	7 365 939
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	-7 298 598	-6 928 451	-6 908 490	-7 070 630	-7 207 348
<i>sh KOV põhitegevuse kulud</i>	-7 106 998	-6 734 203	-6 712 860	-6 873 507	-7 008 753
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-1 133 658	-718 010	-469 961	-232 128	-229 064
<i>sh KOV investeerimistegevus</i>	-1 071 558	-683 010	-469 961	-232 128	-229 064
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	579 446	234 797	345 425	316 824	410 291
<i>KOV põhitegevuse tulem</i>	527 397	180 995	291 715	263 369	357 186
Arvestusüksuse eelarvetulem	-554 212	-483 213	-124 536	84 696	181 227
<i>KOV eelarvetulem</i>	-544 161	-502 015	-178 246	31 241	128 122
Arvestusüksuse võlakohustused	4 831 971	3 574 193	3 265 737	2 840 002	2 412 936
<i>sh KOV võlakohustused</i>	4 831 971	3 574 193	3 265 737	2 840 002	2 412 936
Arvestusüksuse likviidne vara	1 979 934	370 692	36 769	-198 971	-337 740
<i>sh KOV likviidne vara</i>	1 874 311	270 487	-60 246	-298 771	-441 745
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	36,2%	44,70%	44,50%	41,10%	36,10%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	90,1%	80,00%	60,00%	60,00%	60,00%
<i>KOV netovõlakoormuse määr</i>	38,7%	47,80%	47,50%	44,00%	38,80%
<i>KOV netovõlakoormuse ülemmäär</i>	86,1%	80,00%	60,00%	60,00%	60,00%

RISKISTSENAARIUM C - Ressursitasude väiksem kasv

Võrreldes baasstsenaariumiga on ressursitasude laekumine strateegia perioodi igal aastal 10% väiksem:

	2020	2021	2022	2023	2024
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	7 878 044	7 217 911	7 222 132	7 292 321	7 468 604
<i>sh KOV põhitegevuse tulud</i>	7 634 395	6 969 861	6 972 792	7 041 743	7 216 904
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	-7 298 598	-6 928 451	-6 908 490	-7 070 630	-7 207 348
<i>sh KOV põhitegevuse kulud</i>	-7 106 998	-6 734 203	-6 712 860	-6 873 507	-7 008 753
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-1 133 658	-718 272	-469 961	-232 128	-229 064
<i>sh KOV investeerimistegevus</i>	-1 071 558	-683 272	-469 961	-232 128	-229 064
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	579 446	289 460	313 642	221 691	261 256
<i>KOV põhitegevuse tulem</i>	527 397	235 658	259 932	168 236	208 151
Arvestusüksuse eelarvetulem	-554 212	-428 812	-156 319	-10 437	32 192
<i>KOV eelarvetulem</i>	-544 161	-447 614	-210 029	-63 892	-20 913
Arvestusüksuse võlakohustused	4 831 971	3 574 193	3 265 737	2 840 002	2 412 936
<i>sh KOV võlakohustused</i>	4 831 971	3 574 193	3 265 737	2 840 002	2 412 936
Arvestusüksuse likviidne vara	1 979 934	425 094	59 388	-271 485	-559 290
<i>sh KOV likviidne vara</i>	1 874 311	324 889	-37 627	-371 285	-663 295
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	36,2%	43,60%	44,40%	42,70%	39,80%
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	90,1%	80,00%	60,00%	60,00%	60,00%
<i>KOV netovõlakoormuse määr</i>	38,7%	46,60%	47,40%	45,60%	42,60%
<i>KOV netovõlakoormuse ülemmäär</i>	86,1%	80,00%	60,00%	60,00%	60,00%

Riskistsenaariumite rakendumisel ning raskest finantsolukorrast lähtudes on alljärgnevad tegevused, mis võivad parandada olukorda ja aidata kaasa majandusüksuse jätkuvale tegutsemisele:

1. Põhitegevuse kulude vähendamine ¹;
2. Tööjõuressursi ümberjaotamine;
3. Investeerimiskava ümbervaatamine ning investeringuprojektide realiseerimise edasilükkamine;
4. Eelarve koostamine, lähtudes olemasolevast finantsolukorrast;
5. Olemasolevate laenude refinantseerimine ².

¹ Põhitegevuse kulude vähendamine on vajalik, et tagada positiivset põhitegevuse tulemit ja likviidse vara olemasolu piisaval määral planeeritud investeerimistegevuse teostamiseks.

Peamised tegurid, mis annavad võimaluse põhitegevuse kulusid vähendada:

- alaeelarvetes sisemiste ressursside otsimine;
- hoonete ja rajatiste maksimaalne kasutamine;
- linna varadega seotud kulude alandamine varade vähendamise teel, s.h. varade müük, amortiseerunud hoonete lammutamine;
- linna asutuste reorganiseerimise võimalused.

² Laenude refinantseerimine tähendab ühe või mitme laenu asendamist ühe laenuga vähendamaks oluliselt aastamakse suurst, saamaks odavama intressiga laenu, maandada potentsiaalseid intressiriske ja lihtsustada olemasolevate laenukohustuste täitmist. Laene tuleks refinantseerida, kui olemasoleva või olemasolevate laenude igaaastane laenumakse on liiga suur ja soovitakse praegust igaaastast laenumakset vähendada. Väiksemad aastamaksud vähendavad riske jääda hiljaks laenumaksete tasumisel ning nii vältida lisakulusid viiviste, intresside ja leppetrahvide näol. Lisaks väiksemad aastamaksud vähendavad igaaastast maksekoormust.

Teiselt poolt ei pruugi refinantseerimine anda märgatavat efekti suurte laenude puhul – selle laenu intress on niigi madal ja tähtaeg pikk, mistõttu refinantseerimise kaudu saavutatav sääst on suhteliselt madal.

Laenude refinantseerimise otsuse tegemisel tuleb pöörata tähelepanu sellele, milline on võimalikust refinantseerimisest saadav kasu – kas väheneb oluliselt aastamakse, lihtsustub igaaastaste kohustuste tasumine või alaneb krediidi kulukuse määr. Kui märgatavat säästu igaaastasesse eelarvesse ei teki, siis ei tasu laenu refinantseerida. Laenude refinantseerimise otsuse tegemisel on tähtis hinnata olemasolevate laenude kavandatud refinantseerimise hilisemat säästu.

LISAD

NARVA-JÕESUU LINNA ARENGUKAVA LISA 1: TOIMEKESKKONNA ANALÜÜS

1. Linna paiknemine ja asustus

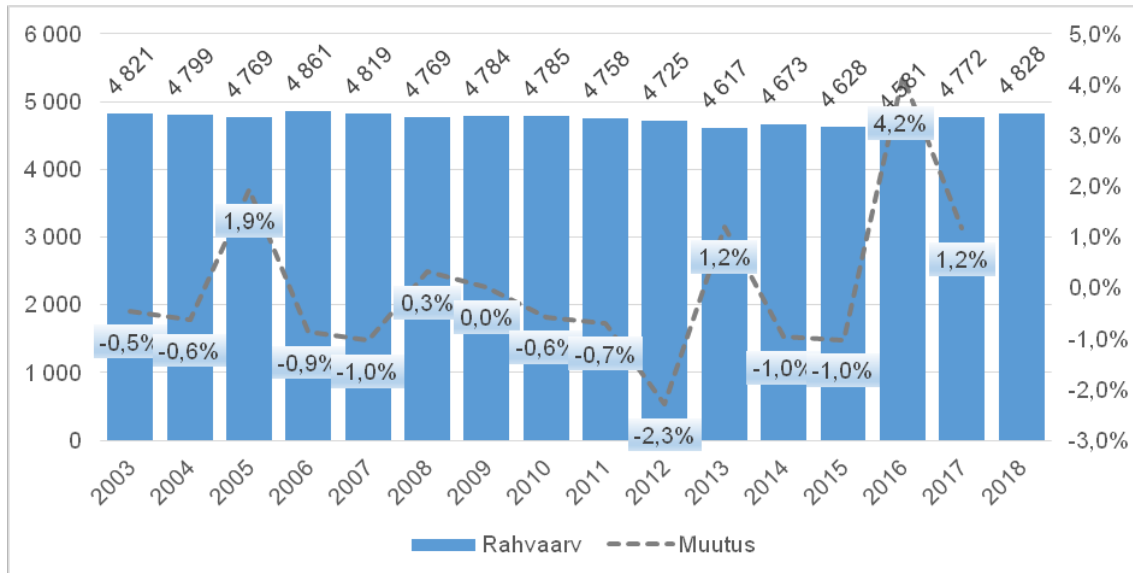
Ligi 5 000 elanikuga Narva-Jõesuu linn asub Kirde-Eestis Ida-Viru maakonnas. Narva-Jõesuu ümbritseb maakonna suurimat Narva linna ja selle suvilaenklaave. Naaberomavalitsused on läänes Sillamäe linn ja Toila vald ning lõunas Alutaguse vald. Põhjas piirneb linn Soome lahe rannikuga, idas Narva jõe ja riigipiiri taga Vene Föderatsiooniga. Narva-Jõesuu linna kaugus Tallinnast on u 205 km, Tartust u 175 km ja St Peterburist u 170 km. Narva-Jõesuu linn moodustus 2017. aastal toimunud haldusreformi tulemusel Narva-Jõesuu linna (u 2 900 elanikku) ja Vaivara valla (u 1900 elanikku) ühinemisel.

Narva-Jõesuu linna pindala on 404,7 km² ja asustustihedus 11,8 in/km². Kui linnalise ala territoorium on 10,2 km² ja asustustihedus ligi 300 inimest ruutkilomeetril, siis ülejäänud linnas on asustustihedus alla 5 in/km², suured, metsa-, soo- ja karjäärialad on asustamata. Ida-Viru maakonna omavalitsusüksusest on Narva-Jõesuu linn nii pindalalt kui ka rahvaarvult üks väiksemaid. Narva-Jõesuu linnas on 23 asustusüksust – 1 linn, 2 alevikku ja 20 küla. Enam kui pool elanikkonnast paikneb administratiivkeskuses Narva-Jõesuu linnas, külades kokku elab vähem kui veerand elanikest.

2016. a. lõpus kehtestatud Ida-Viru maakonnaplaneeringus 2030+ määratud hierarhia järgi on Narva-Jõesuu linn asustusüksusena piirkondlik keskus, kus pakutakse kodukoha lähedal esmavajalikke ja mõningaid kvaliteet-teenuseid teenuseid. Kogu linna territooriumi peamiseks keskuseks on Narva linn, kuhu linna elanikud liiguvad tööle ja erinevaid teenuseid tarbima, läänepoolsele osale ka Sillamäe linn ja maakonnakeskus Jõhvi.

2. Rahvastik

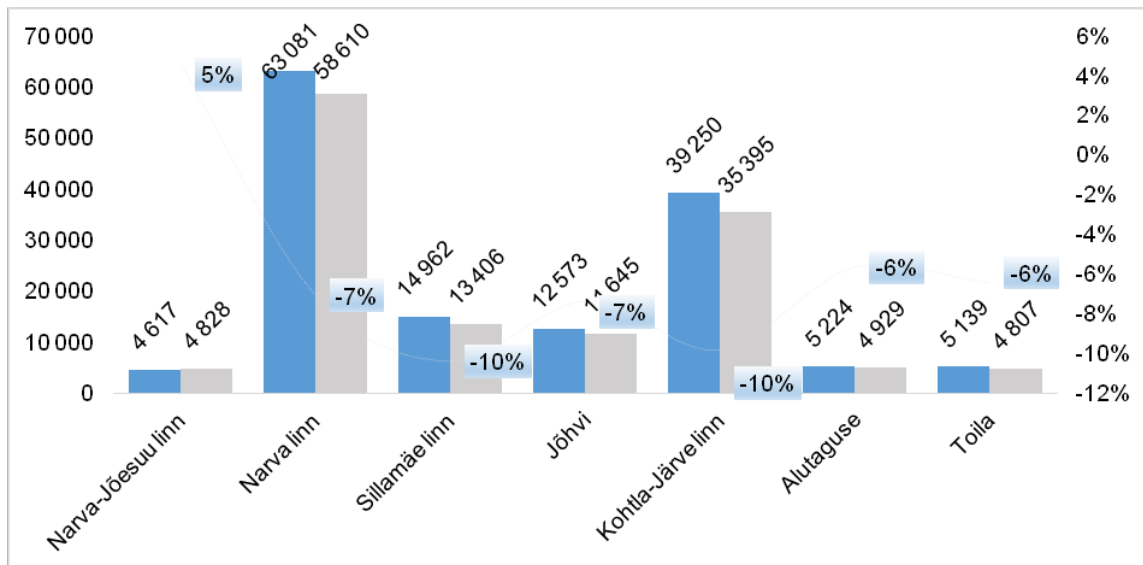
Narva-Jõesuu linnas elas rahvastikuregistri andmetel 2018. aasta alguse seisuga 4828 inimest, maakonna elanike arv kokku oli u 142 000. Viimasel viieteistkümnel aastal on elanike arv Narva-Jõesuu linnas püsinud stabiilsena ja viimastel aastatel kasvanud (joonis 1).

Joonis 1. Rahvaarv Narva-Jõesuu linnas 2003-2018 (rahvastikuregister)

Narva-Jõesuu linn on võrreldes maakonna teiste suuremate omavalitsustega ainuke, kus rahvaarv on viimasel viiel aastal kasvanud (joonis 2).

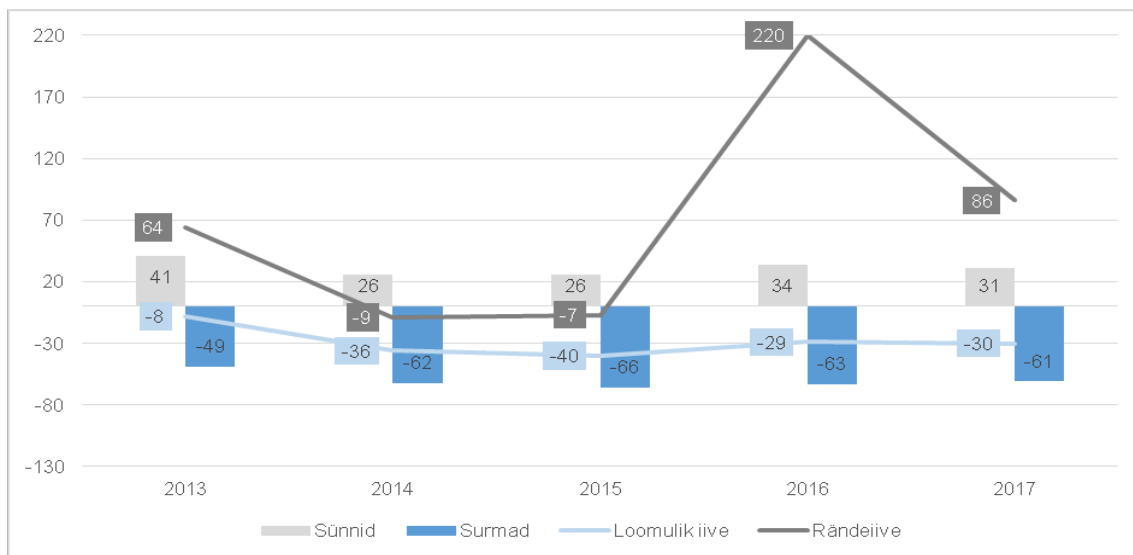
Joonis 2. Rahvaarv ja rahvaarvu muutus referentsomavalitsustes 2013-2018 (Allikas: Rahvastikuregister)

Rahvaarvu on viimasel viiel kasvanud enamikus asustusüksustest (tabel 1). Narva-Jõesuu linna rahvaarvu vähenemine on seletatav asjaoluga, et omavalitsuste ühinemisel kanti ilma täpse elukoha aadressita linnakodanikud registris reale „omavalitsuse täpsusega“. Rahvaarvu suurenemise üheks põhjuseks on samuti Sirgala ja Viivikonna lisandumine, mis eelnevalt kuulusid Kohtla-Järve linna koosseisu.

Tabel 1. Rahvaarv ja rahvaarvu muutus Narva-Jõesuu linna asustusüksustes (Rahvastikuregister)

Asustusüksus	Rahvaarv 2013	Rahvaarv 2018	Muutus 2013-2018	Osakaal rahvastikust 2018
Kokku	4617	4828	211	
Narva-Jõesuu linn	2896	2749	-147	56,9%
Olgina alevik	515	510	-5	10,6%
Sinimäe alevik	359	404	45	8,4%
KOV täpsusega	39	174	135	3,6%
Vaivara küla	165	173	8	3,6%
Kudruküla	100	104	4	2,2%
Soldina küla	89	86	-3	1,8%
Peeterristi küla	50	58	8	1,2%
Viivikonna küla		58	58	1,2%
Puhkova küla	44	55	11	1,1%
Perjatsi küla	55	53	-2	1,1%
Sirgala küla		52	52	1,1%
Laagna küla	38	50	12	1,0%
Sõtke küla	48	47	-1	1,0%
Mustanina küla	37	42	5	0,9%
Auvere küla	23	37	14	0,8%
Vodava küla	22	29	7	0,6%
Hundinurga küla	16	27	11	0,6%
Tõrvajõe küla	31	27	-4	0,6%
Arumäe küla	23	26	3	0,5%
Udria küla	25	22	-3	0,5%
Hiiemetsa küla	17	19	2	0,4%
Meriküla	16	19	3	0,4%
Pimestiku küla	9	9	0	0,2%

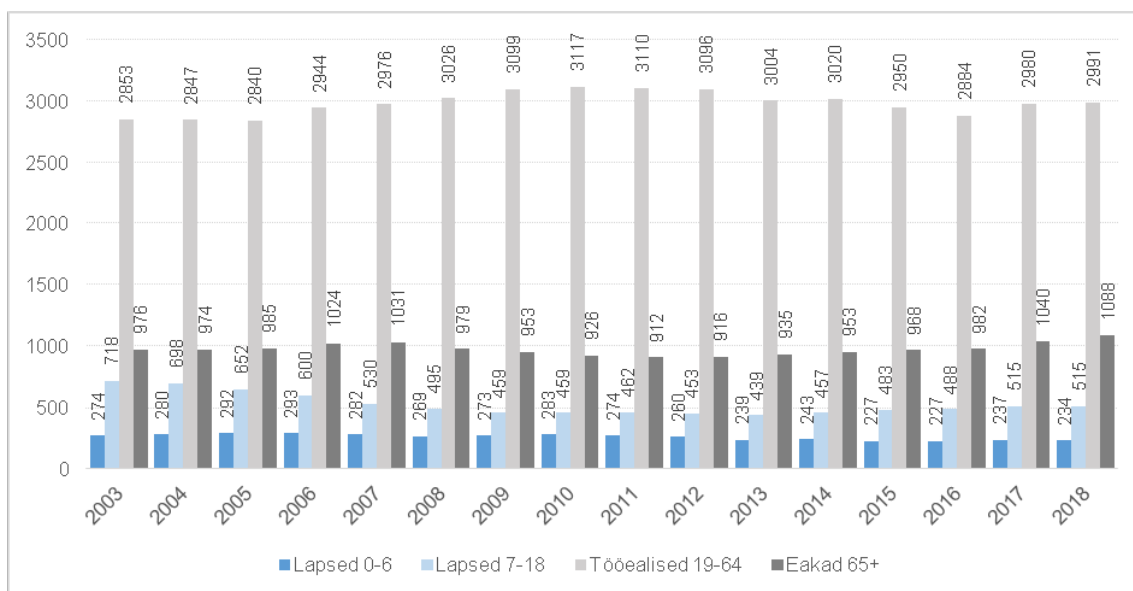
Loomulik iive on Narva-Jõesuu linnas olnud negatiivne, samas on rändeiive olnud kõikumam ning nt 2016. aastal lisandus 220 ja 2017. aastal 86 elanikku (joonis 3).

Joonis 3 Loomulik- ja rändeivete aastatel 2013-2017 (Rahvastikuregister)

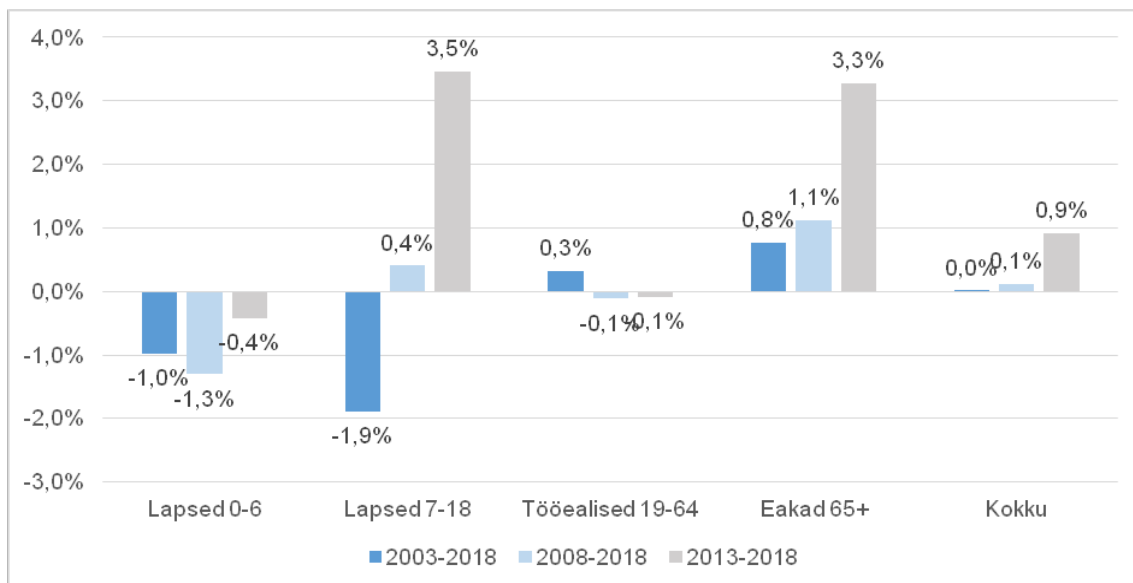
Perioodil 2013-2017 on aastas keskmiselt sündinud 32 last ja surnud 60 inimest ehk loomuliku iibe tulemusena on rahvaarv vähenenud u 28 elaniku võrra aastas. Summaarne sündimuskordaja on allpool rahvastiku taastevõime taset. Samas rändeivete tulemusel on aastakeskmiselt lisandunud u 70 elanikku.

Viimase viieteistkümne aasta muutused peamistes vanuserühmades on välja toodud joonisel 4. Nooremate vanuserühmade (0-6 ja 7-18 aastased) arvukuse langus on viimastel aastatel peatunud - koolieas laste arv on viimasel viiel aastal pööranud isegi väikesele tõusule. Vaatlusperioodi algusaastatel kasvanud tööealiste arvukus on alates 2010. aastast sajakonna inimese võrra vähenenud. Eakate (vanuses 65 ja enam) arv on samas sajakonna inimese võrra suurenenud.

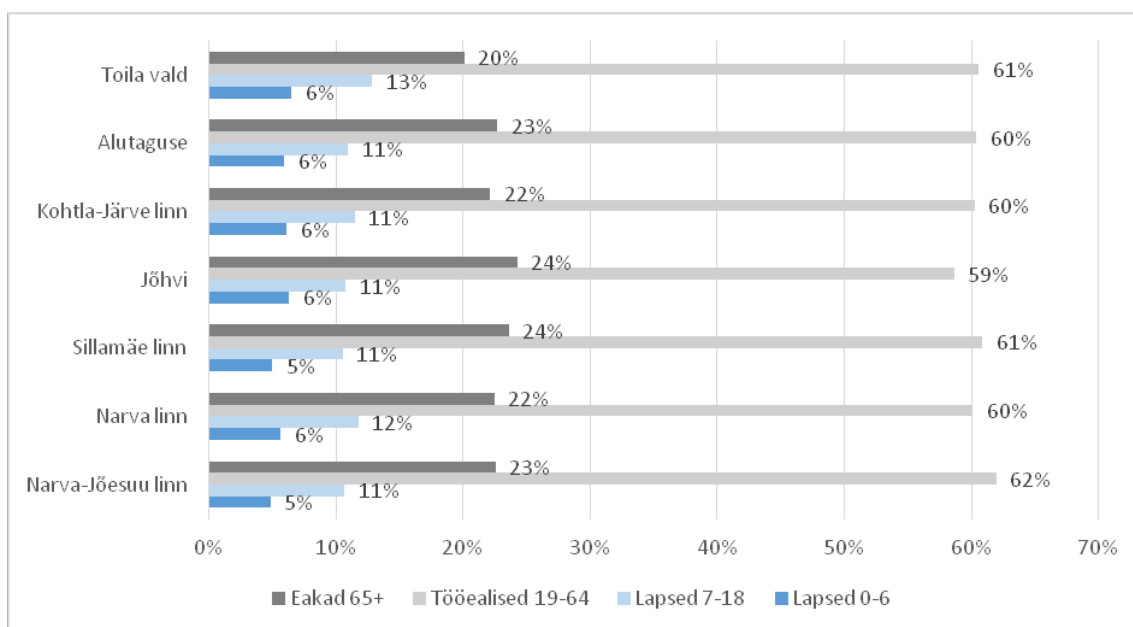
Joonis 4. Elanike arv ja aastane muutus vanuserühmades 2003-2018 (Rahvastikuregister)

Rahvaarvu aastakeskmine protsentuaalne muutus vanuserühmades erinevatel perioodidel ajavahemikus 2003-2018 näitab täpsemalt joonis 5.

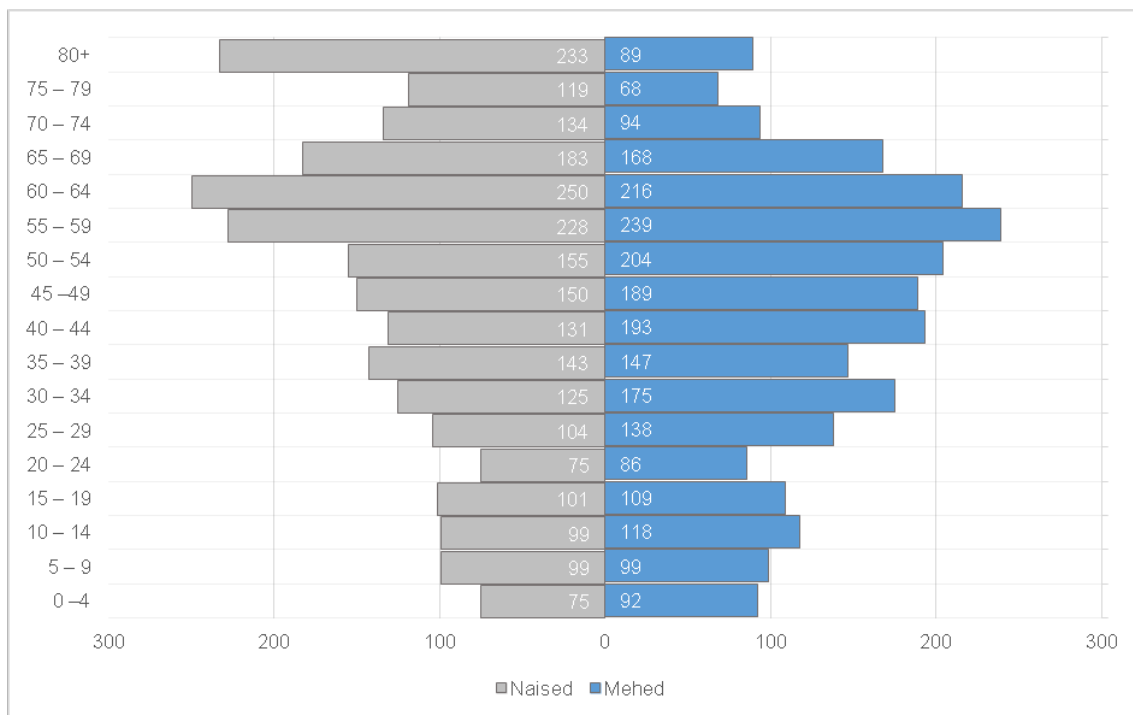
Joonis 5. Aastakeskmine muutus vanuserühmades perioodidel vahemikus 2003-2018 (Allikas: Rahvastikuregister)

Elanike vanuseline struktuur võrrelduna naaberomavalitsuste ja maakonna suuremate linnadega on sarnane (joonis 6). Narva-Jõesuu linnas on enim töötajuid elanikkonda (62%).

Joonis 6. Peamised vanuserühmad endistes omavalitsustes (andmed seisuga 01.2017, rahvastikuregister)

Rahvastiku soolis-vanuseline jaotus Narva-Jõesuu linnas tervikuna on välja toodud joonisel 7. Elanikkonna vanuseline struktuur on raskeskeskmega vanemates vanusrühmades (alates 55-69 eluaastast). Ehk tegemist on vananeva rahvastikuga, kus eakate arvukus hakkab lähiaastatel nii suhtes muudesse vanusrühmadesse kui ka absoluutväärtuses kiirelt kasvama.

Joonis 7. Rahvastiku soolis-vanuseline jaotus Narva-Jõesuu linnas seisuga 01.01.2018 (Allikas: Rahvastikuregister)

Kuigi tervikuna on meeste ja naiste arv peaaegu tasakaalus, siis vanuses 10-59 on meeste arv vanuserühmasid läbivalt mõnevõrra suurem. Alates 60. eluaastast on tulenevalt erinevast keskmisest elueast enam naisterahvaid.

Laste põlvkonnad on väiksemad kui vanemate põlvkonnad. Arvestades sündimuskordajat, tulevikus sündide arv eeldatavalt langeb. Noorema vanusegrupi arvukusest sõltub nõudlus alushariduse ja üldhariduse teenuse järele, ehk vajadus nii lasteaias kui ka koolikohtade arvu osas perspektiivis eeldatavalt langeb. Tööealise elanikkonna suuremad vanuserühmad 55-64 eluaastat on enam kui kaks korda arvukamad tööturule sisenevatest vanuserühmadest (10-19), mis toob kaasa maksumaksjate arvu vähenemise. Kasvab sotsiaalteenuseid vajavate eakate arvukus ja nende osatähtsus rahvastikus.

Rahvastiku dünaamikast lähtuvad on linna arengu jaoks olulised väljakutsed vajadus lähimal kümnendil enam tähelepanu pöörata teenuste osutamisele eakale elanikkonnale ja maksumaksjate arvu vähenemine. Linna laste arvu kasvust tulenevat nõudluse suurenemist alus- ja üldhariduse järele pole oodata.

3. Elukeskkond

Looduskeskkond ja avalik ruum

Narva-Jõesuu linn ulatub Soome lahe rannikumadalikult põhjas Alutaguse madalikule lõunas. Valla idaküljel voolab Eesti veerohkeim Narva jõgi. Pinnamood on valdavalt tasane, maastikke ilmestavad peamiselt metsad, lõunapool kaevandus- ja tootmistegevuse tagajärjed ning põhjas Soome lahe rannik: rand ja rannamännikud.

60% (u 24 tuhat ha) maakatastrisse kantud kõlvikutest on metsamaa, haritavat maad on 8% (u 3,3 tuhat ha), looduslik rohumaa moodustab 6%, õuemaad 4% ja muu maa 16% linna pindalast. Maa sihtotstarbe

järgi on ligi 80% maatulundusmaa ja võrreldes Eesti keskmisega on oluliselt kõrgem mäetööstusmaa (4,7%) ja riigikaitsemaa (1,2%) osakaal

Ligi kolmandik linnaloodus- ja elukeskkonnast on otseselt või kaudselt mõjutatud põlevkivi kaevandamisest ja töötlemisest. Linna lõuna- ja edelaosa hõlmavad üleriigilise tähtsusega põlevkivimaardla 2 Estonia Ja Sirgala kaeveväljad. Kaeveväljadel paiknevatest karjääridest on suur osa juba ammendunud ja suletud ning põlevkivi kaevandamine on liikumas järk-järgult lõuna suunas Alutaguse valla territooriumile. Lisaks kaevandatakse Kirikuküla karjääris liiva.

Keskkonnaohtlikest objektidest on linnas 4 reoveekogumisala ja 16 paikset saasteallikat, sh:

Eesti Energia AS karjäär, elektrijaam ja õlitehas Auvere külas

EcoPRO AS Vaivara Ohtlike Jäätmete Käitluskeskus Auvere külas

Orica Eesti OÜ lõhkematerjalide tootmise tehas Mustanina külas

10 katlamaja.

Looduslikud järved linna territooriumil puuduvad, pais- ja tehisjärv on 7 – suurim neist Sõtke (Sillamäe ülemine paisjärv). Samuti paikneb linna idaküljel Narva jõel Eesti suurim paisjärv Narva veehoidla. Vooluveekogudest on suurem osa väikesed ojad ja põlevkivikaevandamise käigus rajatud kraavid. Valda läbivad viis loodusliku jõge on kõik lühikesed, pikim neist Mustajõgi (32km).

Kuigi linnaterritooriumile jääb kas täielikult või osaliselt 1 looduskaitseala (Auga) ja hoiuala, 4 maastikukaitseala, ligi 190 kaitsealuse liigi leiukohta ja mõned kaitsealused üksikobjektid, on kaitsealuse maa osakaal linna kogupindalast võrreldes Eesti (4,4%) ja Ida-Viru maakonnaga (2,6%) marginaalne (0,2%, 69 ha).

Linna territooriumil on 11 ehitismälestist (sh Narva-Jõesuu sanatooriumi peahoone, kuursaal ja mitmed suvilad), kümmekond ajaloo- (Vabadussõja mälestussambad) ja arheoloogiamälestist (peamiselt ohvrikivid). Narva-Jõesuu Püha Vladimiri kirikus on enam kui 80 kunstimälestist.

Keskuste ja külade vaateid ja maastikke rikuvad mitmes kohas hooldamata ja/või poollagunenud elu- ja tootmishooned. Eriti terav on probleem Sirgala ja Viivikonna külades.

Linna ruumilise arengu suundumused määravad uue üldplaneeringu valmimiseni (eeldatavalt 2021. aastal) kehtivad ühinenud omavalitsuste planeeringud vastava territooriumiosa kohta.

Vesi ja kanalisatsioon

Linna territooriumil asuvad reoveekogumisalad ja veeteenuse osutajad on:

AS Narva Vesi - Narva-Jõesuu linn

AS KA Vaiko – Olgina ja Sinimäe alevikus ning Vaivara, Soldina ja Kuduruküla küla

Narva-Jõesuu linn on Narva Vesi AS üks aktsionäridest ja AS KA Vaiko ainuomanik.

Olgina ja Sinimäe aleviku reovesi suunatakse kohalikesse puhastitessse. Narva-Jõesuu linna ja Kudruküla reovesi suunatakse reoveepumplast Narva-Jõesuu ja Narva linna vahelise survetrassi kaudu Narva linna reoveepuhastisse. Vaivara külas tekkiv reovesi kogutakse kogumismahutitesse ning purgitakse lähipiirkonnas asuvale suuremale puhastile (Sillamäe reoveepuhasti). Soldina ja Auvere külas ühiskanalisatsioon puudub.

Valdavale osale elanikkonnast on kraanivesi tagatud. Piirkondades, mis paiknevad reoveekogumisaladel, kuid kus puudub ühiskanalisatsioonisüsteem, peavad reovee kogumiseks olema veetihedad kogumiskaevud. Hajaasustuses kasutatakse põhjavett ja lokaalseid puhastuslahendusi. Linn osaleb hajaasustuse programmis.

Valdav osa vee- ja kanalisatsioonisüsteemidest on rekonstrueeritud. Oma veevõtu- ja puhastussüsteemid on ka suurematel tootmisettevõtetel.

ÜVK arendamise ja rekonstrueerimise aluseks on Narva linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2008-2020 ja Vaivara valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava aastateks 2016-2028.

Energia- ja jäätmemajandus

Narva-Jõesuu linna kaugküttepiirkonnas on teenusepakkuja AS Adven. Soojuse tootmine toimub maagaasil töötavas täisautomaatses katlamajas. Linna omandis olev ligi 5 km pikkune kaugküttevõrk on antud ettevõttele kasutamiseks aastani 2039. Katlamaja on heas korras ja valdav osa torustikest on rekonstrueeritud. Soojamajanduse arengukavaga on kavandatud rajada kaasaegne kaugküttekatlamaja, milles kütusena kasutatakse puiduhaket ning Narva-Jõesuu Sanatooriumi liitmine kaugküttevõrguga.

Olgina kui Sinimäe katlamajad ja soojusvõrgud kuuluvad kommunaalettevõttele KA Vaiko AS ja on 2014 aastal sõlmitud lepinguga antud 12 aastaks rendile osauhingule SW Energia. Mõlemas katlamajas kasutatakse põhikütusena maagaasi ning reservkütusena põlevkiviõli. Olgina aleviku soojusvõrgu kogupikkus on 709 m, millest rekonstrueeritud on u 80% ja Sinimäe aleviku soojusvõrgu pikkus on 912 m, millest rekonstrueeritud on enam kui 70%. 2018. aastal plaanib ettevõtte Olgina katlamaja üleviimist hakkepuidule.

Linna omandis hooneid on aastate jooksul rekonstrueeritud energiatõhusamaks. Eraldi probleemiks on asjaolu, et osa asustusüksuste asuvatest korterelamutest on renoveerimata ning nende energiatõhusus on madal.

Soojamajanduse arendamise vajadused on määratud dokumentides Narva-Jõesuu linna soojusmajanduse arengukava aastateks 2016-2026 ja Vaivara valla soojamajanduse arengukava 2015-2025.

Korraldatud jäätmeveo teenuse osutaja Narva-Jõesuu linnas asustusüksusena on Ekovir OÜ ja endise Vaivara valla territooriumil Ragn Sells AS. Ohtlike- ja liigiti kogutud jäätmeid on võimalik ära anda jäätmejaamdes Narva ja Sillamäe linnas. Linnas ja teistes suuremates asulates on paigaldatud avalikud paberi ja papi ning pakendikonteinerid.

Tuleviku jäätmehoolduse arendamist käsitletakse põhjalikumalt Narva-Jõesuu linna jäätmekavas.

Teed ja ühistransport

Narva-Jõesuu linna läbivad olulisemad riigiteed on põhimaantee nr. 1 Tallinn – Narva ja tugimaantee nr. 91 Narva - Narva-Jõesuu – Hiiemetsa ning mitmed kõrval- ja tugimaanteed.

Kohalike teid, mis kuuluvad linnale või mille osas on linn sõlminud eraomanikega avaliku kasutuse lepingud, on linnas kokku 146 km. Kõvakattega on 18% maanteedest ja 72% tänavatest (tabel 2). Teede seisukorra parendamine on jätkuvalt üks taristu valdkonna suuremaid väljakutseid.

Tabel 2. Narva-Jõesuu linna kohalikud teed

Tee tüüp	Maantee	Tänav	Kokku
Kohalikud teed (km)	91	55	146
sh kattega (km)	16	39	56
Kattega teede osakaal	18%	72%	38%

Kohalikel teedel teevad lepingute alusel hooldus- ja remonttöid erinevad ettevõtted või ettevõtjad. Talvine teehooldus on korraldatud piirkonnapõhiselt.

Asulatesse on aastate jooksul rajatud mitmeid kergliiklusteid inimeste peamiseks liikumiseks nii riigiteede ääres kui ka suuremates asulates, samas kõik vajadused turvalise liiklemise tagamiseks ei ole veel kaetud. Mitmed täiendavad lõigud on planeerimisel (sh Narva-Jõesuu ja Narva linna vahel). Tänavavalgustus on olemas linnas, Sinimäe ja Olgina alevikes ning Vaivara, Soldina, Kudruküla, Auvere ja Puhkova külades.

Valdkonna täpsemad tegevuspõhimõtted ja investeeringud määratakse Narva-Jõesuu linna teehoiukavas.

Maakonna omavalitsused (sh Narva-Jõesuu linn) on üheskoos loonud MTÜ Ida-Viru Ühistranspordikeskus, kelle Maanteeamet on volitanud korraldama avalikku liinivedu maakonnas. Tihedama graafikuga teenindavad maakonnaliinid peamiselt suuremaid keskusi. Narva-Jõesuu ja Narva linna vaheline bussiühenduste arv on ligi 10 reisi päevas, Sinimäe-Sillamäe suunal samaväärne. Sillamäe Põhikooli teenindab ka koolibuss. Narva linnast 4 korda ja Vaivara külast 3 korda päevas sõidab rong Tallinna suunal, mis võimaldab u 2,5 tunniga jõuda pealinna.

Riigi- ja erateenused

Riigiasutused paiknevad maakonnakeskuses Jõhvis ning Narva linnas ja Sillamäe. Päästeameti riiklikud komandod asuvad Narvas ja Sillamäel. Linnaelanike teenindab Ida Prefektuuri politseijaoskond Narvas. Eriarstiabi on kättesaadav Narva ja Ida-Viru haiglates. Narva-Jõesuus teenindavad elanike kaks perearsti.

Igapäevaolu olulised erateenused on kättesaadavad Narva ja Sillamäe linnas. Narva-Jõesuu linna territooriumil on:

apteek Narva-Jõesuu linnas;

sularahaautomaadid Narva-Jõesuu linnas ja Sinimäe alevikus;

postkontor Narva-Jõesuu linnas ja Sinimäe alevikus;

toidu- ja esmatarbekaupade kauplused suuremates keskustes;

erinevad kaubandus-, toitlustus- ja vaba aja asutused Narva-Jõesuu linnas.

4. Avalikud teenused

Haridus

Narva-Jõesuu linnas on viis haridusasutust:

1. Narva-Jõesuu lasteaed Karikakar ja Vaivara lasteaed;
2. Narva-Jõesuu Kool ja Sinimäe põhikool;
3. Narva-Jõesuu lastemuusikakool.

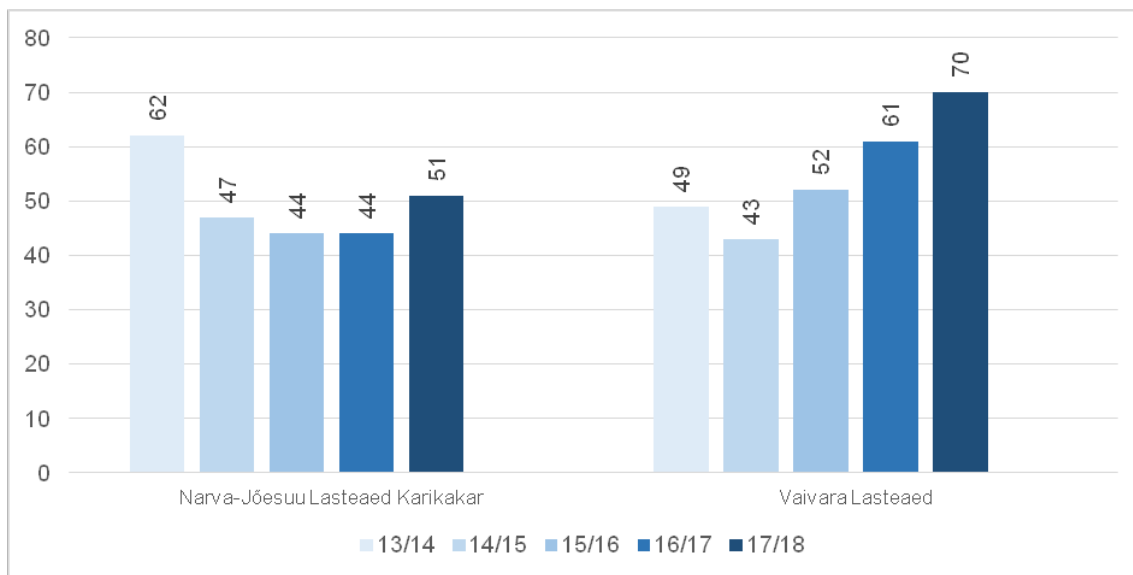
Alusharidus

Linna lasteaedades oli 2017/2018 õppeaastal avatud kokku 8 rühma (mõlemas 4) 121 lapsega. Õppeaastatel 2013/14 kuni 2017/18 on laste arv suurenenud 10 võrra ja suletud on 1 rühm.

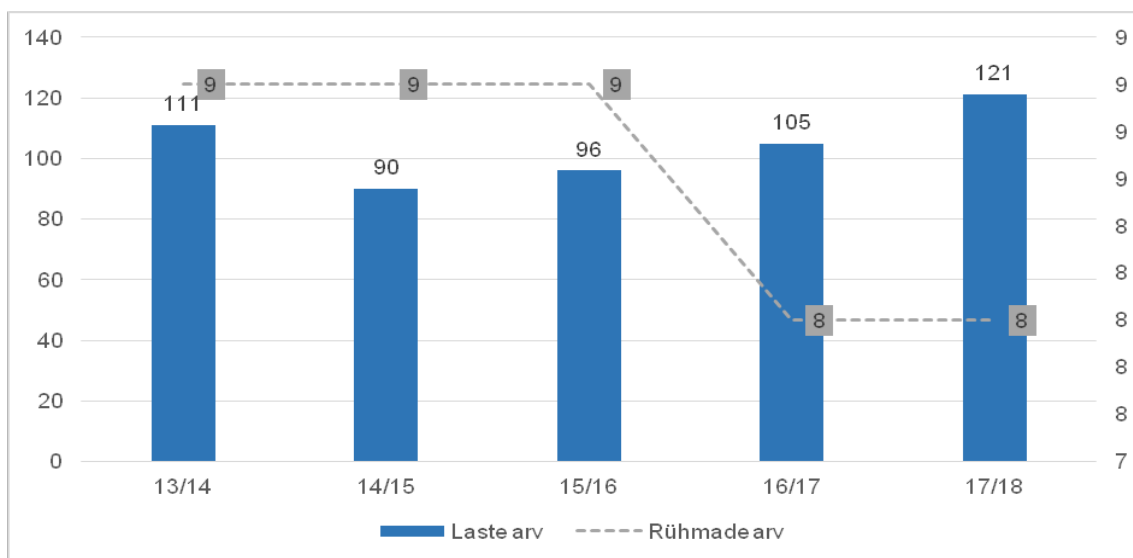
Vaivara lasteaias käis õppeaastal 17/18 70 last ja laste arv on viimase nelja aastaga suurenenud 27 lapse võrra. Lasteaia 2 rühma tegutsevad Olgina alevikus ja 2 rühma Sinimäe alevikus.

Narva-Jõesuu lasteaias Karikakar käis 51 last. Kui võrreldes viie aasta taguse ajaga on laste arv u 10 võrra väiksem, siis võrreldes eelneva aastaga on see pöördunud kasvule (joonis 8 ja 9).

Kokkuvõtvalt on laste arv viimasel neljal aastal kasvanud. Osa Narva-Jõesuu lastest omandab alusharidust mujal, peamiselt Narva ja Sillamäe linna lasteaedades. Linna lasteaiahoonete seisukord on hea.

Joonis 8. Laste arv linna lasteaedades õppeaastatel 2013/14-2017/18 (HaridusSilm)

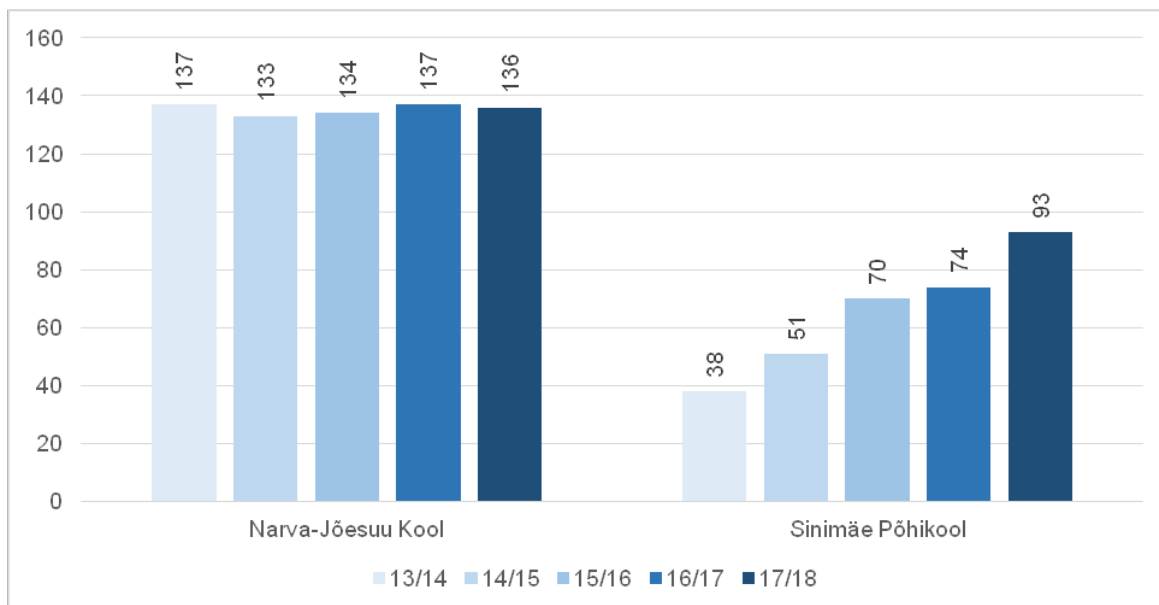

Joonis 9. Lasteaias käivate laste ja rühmade arv perioodil 2013/14–2017/18 (Allikas: HaridusSilm)

Üldharidus

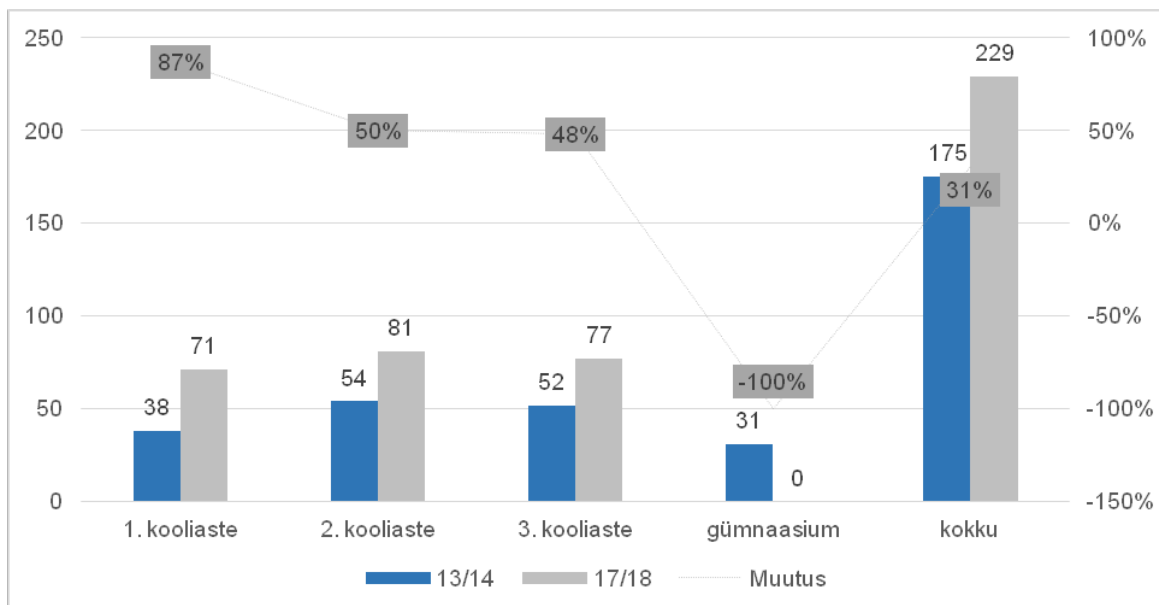
Narva-Jõesuu linnas tegutseb kaks üldhariduskooli. Narva-Jõesuu kooli õpilaste arv on püsinud stabiilselt 130-140 õpilase vahel. Sinimäe põhikooli õpilaste arv viie aastaga enam kui kahekordistunud ning 17/18 õppeaastal oli õpilasi juba 93 (joonis 10).

Joonis 10. Õpilaste arv linna koolides õppeaastatel 2013/14-2017/18 (HaridusSilm)

Narva-Jõesuu linna üldhariduskoolides õppis 2017/2018 kokku 229 õpilast. Õpilaste arv tervikuna on viimase viie õppeaasta vältel kasvanud 30% võrra. Õpilaste arv on kasvanud kõikides kooliastmetes, enim esimeses kooliastmes (joonis 11).

Joonis 11. Õpilaste arvu muutus kooliastmete lõikes (HaridusSilm)

Sinimäe põhikool tegutseb 2014. aastal rajatud uues hoones koos lasteaiaga ja raamatukoguga. 2017. aastal valmis kooli juurde ka spordihoone. Narva-Jõesuu kooli seisukord on üldiselt hea, energiasäästu saavutamiseks vajavad rekonstrueerimist tehnosüsteemid. 2013. aastal alustati osaliselt eestikeelse õppega.

Tulenevalt Narva-Jõesuu paiknemisest Narva ja Sillamäe vahel on õpilasaranne intensiivne. Narva-Jõesuu linna lasteaiades käib ligi 35 last mujalt ja enam kui 70 NJ last käib lasteaias väljaspool linna. NJ

põhikoolide õpilastest enam kui pool on mujalt (117) ja 221 last õpib teiste omavalitsuste koolides. Narva-Jõesuus suleti gümnaasiumiaste 2015. aastal ja keskkoolid on võimalik samuti omandada suuremate linnade koolides (tabel 3 ja 4).

Tabel 2. Teiste omavalitsuste lapsed Narva-Jõesuu linna haridusasutustes (EHIS)

	Narva linn	Sillamäe linn	Muud KOV	Narva-Jõesuu linn	Kokku	Linna laste osakaal
Narva-Jõesuu kool	66	2	12	56	136	41%
Sinimäe põhikool	17	20	1	55	93	59%
Põhikoolis kokku	83	22	13	111	229	48%
Vaivara lasteaed	13	6	2	49	70	70%
Narva-Jõesuu lasteaed Karikakar	7	2	4	38	51	75%
Lasteaias kokku	20	8	6	87	121	72%

Tabel 4. Narva-Jõesuu linna lapsed teiste omavalitsuste haridusasutustes (EHIS)

	Narva linn	Sillamäe linn	Muud omavalitsused	Narva-Jõesuu linn	Kokku	Laste osakaal linna asutustes
Lasteaed	49	22	1	87	159	55%
Põhikool	172	43	6	111	332	33%
Gümnaasium	55	4	14	0	73	0%
Kokku	276	69	21	198	564	35%

Huviharidus ja – tegevus

Narva-Jõesuu linnas tegutseb ainsa munitsipaalhuvikoolina Narva-Jõesuu laste muusika- ja kunstikool. Koolis õppis 2017/2018 õppeaastal seitsmel õppekaval 64 õpilast, neid juhendas 8 õpetajat. Viimase viie aastaga on õpilaste arv koolis vähenenud 7% (69lt 64ni).

Linna õpilastel on võimalik huvitegevuses osaleda ka linna koolides, mõlema juures tegutseb kümnekond huviringi spordi, kunsti, kultuuri, tehnika ja teaduse valdkondades. Lisaks linnas pakutavatele võimalustele osalevad linna õpilased Narva ja Sillamäe linnas asuvate huvikoolide tegevustes. Noorsootöö funktsiooni täidavad Narva-Jõesuu avatud noortekeskus ning haridus ja kultuuriasutused.

5. Kultuur, sport ja vaba aeg

Linna kultuuritegevust korraldab Narva-Jõesuu huvikeskus keskusega Narva-Jõesuu linnas, mille haldusalas on Olgina Rahvamaja, Sinimäe Rahvamaja, Vaivara Seltsimaja, Narva-Jõesuu avatud noortekeskus ja Sinimäe spordihoone. Huvikeskuse tegevuse eesmärk on rahvakultuuri, seltsi-, huvitegevuse, spordi ning noorsootöö koordineerimine ja arendamine.

Narva-Jõesuus linnas (asustusüksusena) on ainuke linna omandis olev kontsertsaal 2004.a. avatud Valge Saal, mis mahutab kuni 80 inimest ning on kasutuses kontsertide, näituste, seminaride ja temaatiliste päevade jaoks. Eraomandis on 1912. aastal ehitatud Kuursaal ja Tervisehall kuid mõlemad hooned on halvas seisundis ja kasutusest väljas. Rentida saab spaade kuni 180 kohalisi saale.

Narva-Jõesuu Linnaraamatukogul on ruumid Narva-Jõesuu linnas, Sinimäe ja Olgina alevikusja Vaivara külas.

Sinimäe alevikus endise Vaivara mõisa varemetes asub Vaivara Sinimägede muuseumi näituseruum, teabepunkt ja teemapark. Linnas tegutseb Narva-Jõesuu koduloomuuseum, mis asub ajaloolises majas, kus puhkas Anton-Hansen Tammsaare.

Narva-Jõesuu kui kuurortlinna suuremad kultuuri- ja spordiüritused toimuvad valdavalt vabas õhus suvehooajal nt Hele pargis, linna kail ja rannas. Tähtsamad Narva-Jõesuu linna omapära toetavad kultuuri- ja spordiüritused on Sportlik Jüripäev (Jürijooks), Noorte kultuuripäev, Kalurite päev, Narva-Jõesuu linnapäevad, Puhkpillilahing, Silmfestival, Künlavalgusõhtud ja Meremiilijooks. Samuti tähistatakse riigipühasid, rahvakalendri ja kodanikualgatuse sünninud tähtpäevi. Traditsiooniks on saanud ka iga-aastane Udria dessandi korraldamine Erna seltsi, omavalitsuse, Kaitseliidu peastaabi ja Kaitseliidu Alutaguse maleva poolt. Sõjamänguga meenutatakse 17. jaanuaril 1919. aastal toimunud Eesti mereväe edukat dessanti

lulisemad tegutsevad kultuuri- ja spordikollektiivid on tantsukollektiiv „Kullerkupp“, vene nais-ansambel „RETŠENKA“ ja vokaalansambel „Elegia“. Ansambel võtab aktiivselt osa linna ja maakonna üritustest, Vene kultuuriühing „Allikas“, sh Hahni nimeline kirjandusühing ning Narva-Jõesuu eestlaste selts „Kalju“, sh nais-ansambel, maarahvaselts „Vanatare“, laulu- ja mänguselts „Vikerkaar“, Sõtke külaselts, Peeteristi külaselts, Sinimäe SK Sönn, AMV Racing ja Seltsing Olewi.

Külaplatsid on olemas Udria ja Laagna külas ning Sinimäe alevikus.

Linnas tegutseb neli kogudust: EELK Narva-Jõesuu Niguliste kogudus, Püha suurvürst Vladimiri kirik, Narva-Jõesuu EKB kogudus „Taassünd“ ja Moskva Patriarhaadi Eesti õigeusu kiriku Narva-Jõesuu Püha Vladimiri kogudus.

Spordisaalid on mõlema kooli juures ja Olgina Rahvamajas. Suuremates asulates on spordi- ja mänguväljakuid, sportimiseks kasutatakse ka olemasolevaid kergliiklusteid. Sinimägedel on suusarajad, mida hooldab Sillamäe suusaklubi. Mitmed linnale kuuluvad spordirajatised vajavad investeringuid.

6. Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid

Narva-Jõesuu linnas tegutseb 150 kohaline SA Narva-Jõesuu hooldekodu, kus pakutakse teenuseid erineva raskusastmega hooldust vajavatele eakatele. 2012 aastal alustas linna poole eraldatud maa-alal tööd Narva-Jõesuus SOS lasteküla, kus on 6 peremaja, mis on koduks ühtekokku 40 lapsele.

Linna territooriumil osutatakse perearstiteenust Narva-Jõesuu linnas (2 nimistut). Eriarstiabi ja ka erakorraline meditsiiniteenus on kättesaadav SA Narva haiglas. Kiirabibrigaad paikneb ka Sillamäel.

Sotsiaaltoetuste puhul lähtutakse erinevatest kordadest. Linna eelarvest makstakse järgmisi toetusi: sünnitoetus, koolitoetus, matusetoetus; elluastumistoetus, eakate sünnipäeva toetus, üliõpilase toetus ja toetus funktsioonihäiretega laste erivajaduste rahuldamiseks. Täiendavate nn vajaduspõhiste (sissetulekust sõltuvad) sotsiaaltoetuste liigid on: toetus haigla voodipäevatasu kompenseerimiseks, toetus küttekulude hüvitamiseks, toetus raske, sügava ja keskmise puude isikute erivajaduste rahuldamiseks, vältimatu sotsiaalabi, paljulapseliste perede toetus ja toetus laste-laagrite tuusikute hüvitamiseks.

Teenuste arendamisel lähtutakse sotsiaalhoolekande seadusest, oluline on koostöö Narva linnaga.

7. Ettevõtlus ja turism

2018. aasta aprillis oli Maksu- ja Tolliameti andmetel Narva-Jõesuu linnas kokku registreeritud ligi 400 ettevõtet, neist tegutsevad ehk töötajate või käibega 119 ettevõtet ning neist omakorda töötajatega 97 ettevõtet. Kokku oli linna ettevõtetes ca 1700 töökohta. Kõige enam töötajatega ettevõtteid (22) tegutses hulgi ja jaekaubanduse valdkonnas. Samas ligi elektrienergiaga varustamise valdkonnas töötas ligi pool töötajatest (u 830). Majutus ja toitlustusvaldkonna 15 ettevõtet andsid tööd u 260-le inimesele ja avalikus halduses töötas ligi 220 inimest. Ettevõtete ühe kuu kogukäive ulatus 4,5 miljoni euroni, samas tuleb siin arvestada, et selles ei sisaldu Eesti Energia AS soojatootmise, õlitootmise ja kaevandustegevus. Palgad võrreldes Eesti keskmiste palkadega tegevusaladel olid üldjuhul oluliselt madalamad (tabel 5).

Tabel 5. Ettevõtted tegevusalade lõikes Narva-Jõesuulinnas töötajate arvu lõikes 04.2018 (Allikas: EMTA)

TEGEVUSALA	Keskmine palk N-J linnas	Keskmine palk Eestis	Juriidiliste isikute arv N-J linnas	Tegutsevate ettevõtete arv N-J linnas	Töötajatega ettevõtete arv N-J linnas	Käive kokku (eurodes)	Töötajate arv N-J linnas
ELEKTRIENERGIA, GAASI, AURU JA KONDITSIONEERITUD ÕHUGA VARUSTAMINE	2 425	2 634	3	2	1	247	834
MAJUTUS JA TOITLUSTUS	745	823	29	15	11	721 226	264
AVALIK HALDUS JA RIIGIKAITSE; KOHUSTUSLIK SOTSIAALKINDLUSTUS	766	1 270	4			0	217
TÖÖTLEV TÖÖSTUS	645	1 218	24	11	9	268 689	74
TERVISHOID JA SOTSIAALHOOLEKANNE	671	1 387	13	4	4	0	69
VEONDUS JA LAONDUS	600	1 189	24	18	16	362 036	65
HALDUS- JA ABITEGEVUSED	700	1 086	36	13	10	149 749	62
HULGI- JA JAEKAUBANDUS; MOOTORSÕIDUKITE JA MOOTORRATASTE REMONT	647	1 124	54	22	20	1 222 977	62
MUUD TEENINDAVAD TEGEVUSED	654	944	33	3	3	1 421 496	18
EHITUS	665	1 147	18	7	7	94 537	15
PÕLLUMAJANDUS, METSAMAJANDUS JA KALAPÜÜK	731	992	16	4	4	51 571	9
KUTSE-, TEADUS- JA TEHNIKAALANE TEGEVUS	607	1 432	19	5	4	3 672	5
KINNISVARAALANE TEGEVUS	779	808	62	8	3	147 753	4
HARIDUS	603	1 248	19	2	1	5 641	3
INFO JA SIDE	578	2 092	16	3	3	11 074	3
FINANTS- JA KINDLUSTUSTEGEVUS	508	2 267	6	2	1	6 000	2
KOKKU		1 247	376	119	97	4 466 668	1 706

Kuigi valdav osa ettevõtetest on vähem kui 10 töötajaga väikeettevõtted, siis olulist mõju linna tööhõivele omavad Eesti Energia kontserni ettevõtted. Samuti teenuste sektoris linna spaad – Narva-Jõesuu Sanatoorium, Meresuu Spa & Hotel, Noorus Spa Hotel ja Liivarand SPA Hotel. Turismi arendamise eeldusteks on linna looduslik keskkond (liivarand ja männimets), traditsioonid ja Peterburi linna lähedus. Olulised vaatamisväärsused on veel Narva-Jõesuu Hele ja Pime park, Vaivara Sinimägede muuseum ja Narva-Jõesuu koduloomuuseum. Samuti on turismivaldkonnas oluliseks koostöö arendamine (sh maakonda hõlmava turismiklastriga) kogu piirkonna ühisel turundamisel.

Vahetult Narva linna piiril asub ka MTÜ Virumaa Tööstuspark poolt arendatav Narva Äripark, mis on ettevõtluspiirkond kaubandus-, logistika- ja tööstusettevõtetele. U 40 ha alale on koostatud detailplaneering ning välja arendatud infrastruktuur.

EELARVESTRAATEGIA TABELID LISA 2

Tabel 1 Kohaliku omavalitsuse strateegia vorm

Narva-Jõesuu linn	2019 täitmine	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	7 512 521	7 634 395	6 969 861	7 187 792	7 324 243	7 560 154
Maksutulud	3 280 306	3 335 619	3 241 217	3 320 627	3 402 256	3 541 527
sh tulumaks	2 875 047	2 935 364	2 842 162	2 921 572	3 003 201	3 142 472
sh maamaks	295 779	296 655	296 655	296 655	296 655	296 655
sh muud maksutulud	109 480	103 600	102 400	102 400	102 400	102 400
Tulud kaupade ja teenuste müügist	545 120	472 108	479 150	488 470	489 790	489 790
Saadavad toetused tegevuskuludeks	2 813 936	2 919 196	2 473 494	2 462 695	2 516 197	2 612 837
sh tasandusfond	918 797	900 574	876 775	952 947	1 009 470	1 106 111
sh toetusfond	1 567 560	1 896 265	1 470 312	1 470 312	1 470 312	1 470 312
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	327 579	122 357	126 407	39 436	36 415	36 414
Muud tegevustulud	873 159	907 472	776 000	916 000	916 000	916 000
Põhitegevuse kulud kokku	6 953 786	7 106 998	6 734 203	6 712 860	6 873 507	7 008 753
Antavad toetused tegevuskuludeks	447 901	552 186	477 006	480 140	486 826	495 046
Muud tegevuskulud	6 505 885	6 554 812	6 257 197	6 232 720	6 386 681	6 513 707
sh personalikulud	3 276 548	3 252 373	3 257 539	3 259 955	3 312 703	3 370 456
sh majandamiskulud	3 207 306	3 273 415	2 966 558	2 934 665	3 035 878	3 100 151
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed</i>		129 974	155 969	155 969	155 969	155 969
sh muud kulud	22 031	29 024	33 100	38 100	38 100	43 100
Põhitegevuse tulem	558 735	527 397	235 658	474 932	450 736	551 401
Investeeringustegevus kokku	-465 824	-1 071 558	-683 272	-469 961	-232 128	-229 064
Põhivara müük (+)	91 563	0				
Põhivara soetus (-)	-462 177	-1 065 795	-2 826 380	-894 867	-165 035	-165 035
<i>sh projektide omaosalus</i>	-52 120	-1 009 080	-612 700	-400 688	-165 035	-165 035
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	410 056	56 715	2 213 680	494 179	0	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-488 470	-40 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	0				
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0				
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	196	195	195	195	195	195
Finantskulud (-)	-16 991	-22 673	-20 767	-19 468	-17 288	-14 224
Eelarve tulem	92 911	-544 161	-447 614	4 971	218 608	322 337
Finantseerimistegevus	-261 068	-470 899	-151 200	-152 487	-269 766	-271 096
Kohustiste võtmine (+)	0	29 520				
Kohustiste tasumine (-)	-261 068	-500 419	-151 200	-152 487	-269 766	-271 096
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	534 497	127 571	-1 549 423	-147 516	-51 158	51 241
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	702 653	1 142 631	-950 609	0	0	0
sh nõuete muutus (- suurenemine/ + vähenemine)						
sh kohustiste muutus (+ suurenemine/ - vähenemine)			-950 609			
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 746 740	1 874 311	324 888	177 372	126 214	177 455
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	4 482 235	4 831 971	3 574 193	3 265 737	2 840 002	2 412 937
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent (konto 913100), sihtfinantseerimise kohustised (konto 253550), saadud ettemaksed (kontogrupp 2038)	2 302 387	3 123 022	2 016 444	1 860 475	1 704 506	1 548 537

sh kohustised, mille võrra võib ületada netovõlakooormuse piirmäär	0	0				
Netovõlakooormus (eurodes)	2 735 495	2 957 660	3 249 305	3 088 365	2 713 788	2 235 482
Netovõlakooormus (%)	36,4%	38,7%	46,6%	43,0%	37,1%	29,6%
Netovõlakooormuse ülemmäär (eurodes)	4 507 512	6 573 710	5 575 889	4 312 675	4 394 546	4 536 092
Netovõlakooormuse individuaalne ülemmäär (%)	60,0%	86,1%	80,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakooormus (eurodes)	1 772 018	3 616 050	2 326 584	1 224 311	1 680 758	2 300 611
Põhitegevuse tulude muutus	-	2%	-9%	3%	2%	3%
Põhitegevuse kulude muutus	-	2%	-5%	0%	2%	2%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,08	1,07	1,03	1,07	1,07	1,08

Tabel 2 Kohaliku omavalitsuse investeeringud

Investeeringuobjektid	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
04 Majandus	436 749	2 074 195	165 035	165 035	165 035
sh toetuse arvelt	15 000	1 694 865			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	421 749	379 330	165 035	165 035	165 035
05 Keskkonnakaitse	16 632	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	16 632				
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	130 671	485 411	722 702	0	0
sh toetuse arvelt	12 664	321 396	494 179		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	118 007	164 015	228 523		
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	452 223	246 774	0	0	0
sh toetuse arvelt	29 051	197 419			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	423 172	49 355			
09 Haridus	0	20 000	7 130	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		20 000	7 130		
10 Sotsiaalne kaitse	29 520	0	0	0	0
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	29 520				
KÕIK KOKKU	1 065 795	2 826 380	894 867	165 035	165 035
sh toetuse arvelt	56 715	2 213 680	494 179	0	0
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	1 009 080	612 700	400 688	165 035	165 035

Suuremad investeeringud nimiliselt

Tegevusvaldkond 04: Kergliiklustee ehitamine- II etapp	0	1 109 778	0	0	0
sh toetuse arvelt		1 005 744			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		104 034			
Tegevusvaldkond 04: Vabaduse ja L. Koidula tänava kapitaalremont	0	815 155	0	0	0
sh toetuse arvelt		570 609			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		244 546			
Tegevusvaldkond 04: Sillamäe-Vaivara raudteejaama kergliiklustee rajamine ja rongiliikluse kasutamise võimaldamine- projekteerimine	0	58 000	0	0	0
sh toetuse arvelt		50 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		8 000			

Tegevusvaldkond 04: Narva-Jõesuu väikesadama arendus	0	91 262	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		68 512			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		22 750			
Tegevusvaldkond 04: teede kapitaalremont	209 544	0	165 035	165 035	165 035
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	209 544		165 035	165 035	165 035
Tegevusvaldkond 04: objekt Narva-Jõesuu muul	200 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	200 000				
Tegevusvaldkond 04: Narva-Jõesuu linnas Kalda tn 32, 32a, 36 ja 38 kinnistute detailplaneeringu koostamine	12 205	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	12 205				
Tegevusvaldkond 04: Avaliku sidesüsteemi (traadita interneti) ehitamine	15 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	15 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					
Tegevusvaldkond 05: Narva-Jõesuu linna Roheline, Männimetsa, Metsa, Hirve ja Kalevi tn piirkonna kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimise projekteerimistööd	16 632	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	16 632				
Tegevusvaldkond 06: Tänavavalgustuse postide ja valgustite paigaldamine	73 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	73 000				
Tegevusvaldkond 06: Projekti "Narva-Jõesuu linna tänavavalgustuse taristu renoveerimine" teostamiseks	26 480	485 411	722 702	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	12 664	321 396	494 179	0	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	13 816	164 015	228 523	0	
Tegevusvaldkond 06: välisvalgustussüsteemide ja elektrivõrgu ümberprojekteerimise tööd (Vabaduse ja L. Koidula tn)	15 264	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	15 264				
Tegevusvaldkond 06: Narva-Jõesuu üürielamu ehitamine-projekteerimine	15 927	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	15 927				
Tegevusvaldkond 06:Korterüühistute ja eramajade rekonstrueerimiseks toetused	30 000	40 000	40 000	40 000	40 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	30 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Tegevusvaldkond 06:Hajaasustuse programmist toetused	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Tegevusvaldkond 08: Sinimäe vaatetorni projekteerimine ja ehitamine, ümbritseva territooriumi korrastamine	61 863	246 774	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		197 419			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	61 863	49 355			
Tegevusvaldkond 08: ATV soetamine terviseradade	20 000	0	0	0	0

hoolduseks					
<i>sh toetuse arvelt</i>		5 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		15 000			
Tegevusvaldkond 08: Sillamäe-Sinimäe terviseradade korrastamine		10 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		10 000			
Tegevusvaldkond 08: multifunktsionaalse minispordiväljaku, skatepargi ja puhkeala projekteerimine ja ehitamine (Olgina alevik)		107 244	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		107 244			
Tegevusvaldkond 08: multifunktsionaalse minispordiväljaku ja skatepargi projekteerimine ja ehitamine (Sinimäe alevik)		109 008	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		24 051			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		84 957			
Tegevusvaldkond 08: multifunktsionaalse minispordiväljaku projekteerimine ja ehitamine (Narva-Jõesuu linn)		57 300	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		57 300			
Tegevusvaldkond 08: Narva-Jõesuu linna jõeäärse promenaadi korrastamine (puhkeala projekteerimine ja ehitamine), koerte jalutusala ehitamine		43 008	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		43 008			
Tegevusvaldkond 08: puhkeala ehitamine aadressile Pritska 2 Olgina alevik		7 800	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		7 800			
Tegevusvaldkond 08: laste mänguväljaku Keks 4a ümberehitamine		30 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		30 000			
Tegevusvaldkond 08: telgi soetamine muuseumi ekspositsioonide, näituste korraldamiseks		6 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		6 000			
Tegevusvaldkond 09: Narva-Jõesuu Kooli avariivalgustuse paigaldamine		0	20 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			20 000		
Tegevusvaldkond 09: Narva-Jõesuu Laste Muusika- ja Kunstikooli saali remont		0	0	7 130	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				7 130	
Tegevusvaldkond 10: bussi soetamine		29 520	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		29 520			

Tabel 3 Sõltuvate üksususte vorm

Sõltuvad üksused KOKKU (konsolideeritud)	2019 täitmine	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	970 688	1 193 499	1 190 950	1 199 740	1 209 678	1 210 800
sh saadud tulud kohalikul omavalitsuselt	683 688	949 850	942 900	950 400	959 100	959 100
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud	0	0	0	0	0	0
Põhitegevuse kulud kokku (+)	850 831	1 141 450	1 137 148	1 146 030	1 156 223	1 157 695
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	0	0	0	0	0	0
sh alates 2012 katkestamatud kasutusrendimaksud (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)	0	0	0	0	0	0
Põhitegevustulem	119 857	52 049	53 802	53 710	53 455	53 105
Investeeringustegevus kokku (+/-)	-476 978	-62 100	-35 000	0	0	0
Eelarve tulem	-357 121	-10 051	18 802	53 710	53 455	53 105
Finantseerimistegevus (-/+)	0	0	0	0	0	0
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-47 647	-10 051	-5 418	-3 190	2 785	4 205
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	309 474	0	-24 220	-56 900	-50 670	-48 900
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	115 674	105 623	100 205	97 015	99 800	104 005
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	0	0	0	0	0	0
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
sh võlakohustused (arvestusüksuse sisene)	0	0	0	0	0	0
sh muud võlakohustused, mis kajastuvad ka KOV bilansis	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Tabel 4 Arvestusüksuse strateegia vorm

Narva-Jõesuu linn	2019 täitmine	2020 eeldatav täitmine	2021 eelarve	2022 eelarve	2023 eelarve	2024 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	7 799 521	7 878 044	7 217 911	7 437 132	7 574 821	7 811 854
Põhitegevuse kulud kokku	7 120 928	7 298 598	6 928 451	6 908 490	7 070 630	7 207 348
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed</i>	0	129 974	155 969	155 969	155 969	155 969
Põhitegevustulem	678 592	579 446	289 460	528 642	504 191	604 506
Investeeringustegevus kokku	-942 802	-1 133 658	-718 272	-469 961	-232 128	-229 064
Eelarve tulem	-264 209	-554 212	-428 812	58 681	272 063	375 442
Finantseerimistegevus	-261 068	-470 899	-151 200	-152 487	-269 766	-271 096
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	486 850	117 520	-1 554 841	-150 706	-48 373	55 446
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	1 012 127	1 142 631	-974 829	-56 900	-50 670	-48 900
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 862 414	1 979 934	425 093	274 387	226 014	281 460
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	4 482 235	4 831 971	3 574 193	3 265 737	2 840 002	2 412 937
<i>sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)</i>	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	2 619 821	2 852 037	3 149 100	2 991 350	2 613 988	2 131 477
Netovõlakoormus (%)	33,6%	36,2%	43,6%	40,2%	34,5%	27,3%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	4 679 712	7 094 200	5 774 329	4 462 279	4 544 893	4 687 112
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	60,0%	90,1%	80,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	2 059 892	4 242 163	2 625 229	1 470 930	1 930 905	2 555 636